

SIIPIRIKKO 1/85

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Julkaisija: Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Puheenjohtaja: Ari Latja Koulukatu 30 b A 5 80100 Joensuu 100
puh 22139

Varapuheenjohtaja: Juha Miettinen Värttinätie 28
80260 Joensuu 26 puh 32110

Sihteeri: Tarja Hirvonen Varpasalo 82310 Oravisalo puh 668741

Rahastonhoitaja: Jouni Pursiainen Hiiliruukinkatu 5 A 20
80260 Joensuu 26 puh 825520

Muut hallituksen jäsenet: Petri Hottola Latolankatu 9 A 2 80160
Joensuu 16, Kimmo Koskela Pohjolankatu 10 80260 Joensuu 26 puh
33397, Ari Parviainen Nääänkätu 5 B 80230 Joensuu 23 puh 31182,
Jouko Tiussa Ensonkatu 8 80200 Joensuu 20 puh 35849

Lehden toimituskunta: Juhani Hyttinen, Mauri Leivo ja Veijo Turunen

Tilausasiat: Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Jaetaan jäsenille
jäsenmaksua vastaan. Jäsenmaksun suuruus v. 1985 on 30 mk (opis-
kelijat 20 mk, perhejäsenmaksu 7 mk). Siipirikon tilausmaksu v.
1985 30 mk. Irtonumerot vuosikertaan 1981 asti 4 mk (juhlanumero
15 mk), vuosikerrat 1982 - 5 mk + postituskulut.
Yhdistyksen tili SYP Joensuu 201620 - 337216/Pohjois-Karjalan
Lintutieteellinen Yhdistys r.y./PL 119 80101 Joensuu 10.

Kansi Viirupöllö (Valokuvannut Kari Koskela)

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Kevätmuuton kulku 1984 Pohjois-Karjalassa: Hannu Kauhanen, Mauri Leivo ja Jouni Pursiainen	3
Muuan pohjoiskarjalainen havaintoverkosto eli yhteismuutonha- vainnointi 24.4.1984: Mauri Leivo	20
Pöllöt 1984 Pohjois-Karjalassa: Hannu Lehtoranta	21
Pinnarallipäivä 12.5.1984 Pohjois-Karjalassa: Petri Hottola, Hannu Kauhanen ja Mauri Leivo	29
Haaste	33
Satunnaisvieraana: - Pikkukorppikotka Värtsilässä 1980: Matti Raitio	34
Tiedonantoja	37
PKLTY ry:n toimintakertomus vuodelta 1984	39
PKLTY ry:n toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 1985 ...	39
Vol. 1984	40

★ = Valtakunnallisen (Suomen lintutieteellisen yhdistyksen) rari-
teettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

☆ = Alueellisen rariteettikomitean tarkastama ja hyväksymä havainto.

KEVÄTMUUTON KULKU 1984 POHJOIS-KARJALASSA

Lomakkeita palautti 52 henkilöä, mikä on tavallista hieman paremmin.
Kiteen, Lieksan, Liperin ja Juuan havainnoista saatiin yhteenvedet,
mistä kiitokset Veikko Makkoselle, Esko Lapille, Keijo Nuutiselle,
Lauri Karttuselle ja Hannu Lehtorannalle. Havaintojen kokoamisen suo-
rittivat Mauri Leivo (pedot), Jouni Pursiainen (vaelluslinnut) ja Han-
nu Kauhanen (loput).

Seuraavassa luettelo havaintonsa palauttaneista. Havaintojen yhtey-
dessä käytetyt lyhenteet on myös mainittu:

AA = Arto Airaksinen, JHa = Jari Halonen, PH = Petri Hottola, JHy =
Jukka Hyytiäinen, Antti Hämäläinen, KJ = Kari Jaskanen, PJ = Paavo
Järvinen, Lauri Karttunen, HKa = Hannu Kauhanen, KKa = Kimmo Kauha-
nen, Hannu Kirjavainen, HKi = Harri Kirjavainen, HKK = Henna Kokko-
nen, HKO = Harri Kontkanen, KKO = Kari Koskela, Kimmo Koskela, JKn =
Juha Kosonen, Leena Kosonen, Matti Kosonen, ELn = Esa Laaninen, ELp =
Esko Lappi, Aila Lehtoranta, HLT = Hannu Lehtoranta, JoL = Jouni Leh-
toranta, JuL = Jukka Lehtoranta, HLv = Heljä Leivo, KL = Kalle Leivo,
ML = Mauri Leivo, Veikko Makkonen, JMa = Jarmo Martiskainen, KM =
Kimmo Martiskainen, Tarmo Martiskainen, JMe = Jouni Mertanen, JMi =
Juha Miettinen, AM = Arto Määttä, Juha Nekkanen, Sauli Nuolemo, KN =
Keijo Nuutinen, MO = Marko Ojala, Alpo Parkkonen, MP = Matti Piiroin-
nen, PP = Petri Puhakka, Martti Pulkkinen, JP = Jouni Pursiainen,
Kauko Rouhiainen, MR = Matti Riikonen, HR = Hannu Räsänen, ES = Elvi
Sahlman, Jukka Sahlsten, ET = Erwin Tuppurainen, Tanja Voutilainen,
Lisäksi lomakkeilta löytyivät seuraavat nimet (lyhenteineen): MK =
Matti Kapanen, TK = Timo Karkkiainen, JKl = Jukka Kinnunen, JKL = Jou-
ni Koskela, AL = Ari Lavinen, ON = Osmo Nyyssönen, AP = Ari Parviainen,
OPP = Olli-Pekka Pietiläinen, HP = Heikki Pönkkä, OS = Olavi Saaristo,
AV = Anssi Vähätalo.

Naurulokkiparvi (Valok. Kari Koskela)

Fenologisesti aikaiset havainnot

Havaintoja on verrattu vuosien 1968-70 ja 1973-80 havaintoihin (ks. Siipirikko 3/81).

Härkälintu	16.4. Rää Kivisalmi	1 p (KKo)
Heinäätavi	20.4. Lip Viinijärvi	2 p (HR)
Lapasorsa	15.4. Rää Kivisalmi	2 p (KKo)
Tukkakoskelo	22.4. Joe Hasanniemi	1 p (ML)
Kalasaäski	18.4. Joe Repokallio	1 m (ML)
	18.4. Joe Rantakylä	1 m (KKA)
Mehiläishaukka	28.4. Kes Kuolemanlampi	1 m (KM, JHy)
Sinisuoahukka	10.4. Kes Kuolemanlampi	1 m (KM, JHy)
Kurki	8.4. Lip Suursaari	ä (ES)
Luhtahuitti	4.5. Lip Riihilampi	ä (Pirkko Sorjonen)
Taivaanvuohi	7.4. Kon Selkie	1 p/m (HKo)
Liro	24.4. Kes Kuolemanlampi	1 (KM, JHy)
Rantasipi	24.4. Juu Kaajanlampi	1 (HKi)
Valkoviklo	20.4. Lie Reposuo	1 p (KN)
Selkälokki	8.4. Eno Uimaharju	3 (PP)
Peukaloinen	8.4. Lie Emo	1 p (ELp)
Kulorastas	7.4. Joe Rantakylä	1 m (PH, HKa, ML, HPä)
Laulurastas	6.4. Kes Suurikylä	1 p (KM, JHy)
Pensassirkkalintu	19.5. Joe Linnunlahti	1 Ä (ELn)
Sirittäjä	5.5. Kon Jakokoski	1 (MP)
Rautiainen	9.4. Lip Viinijärvi	1 m (HR)
Peippo	20.3. Kon Jakokoski	1 (MP)
Pulmunen	19.2. Juu Vihtasuo	1 p (JHa, HKK)

Lapasorsapari tavattiin Rääkkylässä normaalia aikaisemmin (Valok. Veijo Turunen)

Laji	Muuton alkaminen	Päämuutto	Muuton päätyminen
Kuikka	30.4. Vär Sääperi 1 m 1.5. Out Sysmäjärvi 1 p 1.5. Kes Ristilahti 4 p	Ks. arktika!	18.6. Joe Ukonlahti 2 m
Kaakkuri	5.5. Joe Höyt. kanava 2 m 14.5. Joe Linnunlahti 2 m	Ks. arktika!	24.5. Joe Linnunlahti 1 m 18.6. Joe Ukonlahti 1 m
Gavia sp.	4.5. Kon Pitkäranta 7 m 5.5. Joe Höyt. kanava 2 m	Ks. arktika!	25.5. Kon Pitkäranta 7 m 29.5. Joe Linnunlahti 7 m
Silkkiuikku	19.4. Eno Ahveninen 2 p 19.4. Lip Heponiemi 1 p 20.4. Joe Kiviniemi 2 p	1.5. Lip Heponiemi 70 p, 2.5. Joe Linnunlahti 80 p	15.5. Joe Linnunlahti 3 m 19.5. Out Vuonos 10 p
Härkälintu	16.4. Rää Kivisalmi 1 p 17.4. Rää Kivisalmi 1 p 2.5. Kes Ristilahti 1 p		
Mustaku.-uikku	28.4. Kit Päätyeenlahti 1 p 30.4. Vär Sääperi 1 p		
HeinäSORSA	1.4. Eno Paukaja 1 6.4. Lip Viinijärvi 2 p	19.4. Lip Riihilahti 160 p 20.4. Lip Ahonkylä 150 p 21.4. " 100 p 26.4. " 100 p	
Tavi	11.4. Rää Kivisalmi 1 p 15.4. Lie Lieksanjoki 1 m	1.5. Lip Ahonkylä 100 p 3.5. Kon Pitkäranta 150 p	
Heinäätavi	20.4. Lip Viinijärvi 2 p 24.4. Joe Höyt. kanava 1 p		
Jouhisorsa	10.4. Joe Linnunlahti 1 p 14.4. Kitee 2 p		
Haapana	15.4. Lip Heponiemi 1 p 16.4. Joe Höyt. kanava 3 p 16.4. Joe Linnunlahti 2 p	1.5. Lip Ahonkylä 75 p, 1.5. Out Sysmäjärvi 60 p 5.5. Out Sysmäjärvi 200 p	
Lapasorsa	15.4. Rää Kivisalmi 2 p 19.4. Rää Kivisalmi 2 p 21.4. Out Sysmäjärvi 2 p		
Lapasotka	13.5. Out Lahdenjoki 4 p 15.5. Joe Linnunlahti 5 m	Ks. arktika!	23.5. Joe Linnunlahti 43 p/m
Tukkasotka	14.4. Lie Kevätlahti 1 16.4. Joe Höyt. kanava 1 p	1.5. Out Sysmäjärvi 70 p 5.5. " 140p	14.5. Joe Linnunlahti 22 m 15.5. Joe Linnunlahti 20 m
Punasotka	16.4. Kes Kievari 2 p 16.4. Kit Päätyeenlahti 1 p 16.4. Lip Heponiemi 6 p 17.4. Lip Heponiemi 6 p 17.4. Out Sysmäjärvi 4 p	1.5. Out Sysmäjärvi 70 p, 1.5. Lip Särkijärvi 75 p, 5.5. Out Sysmäjärvi 150 p, 6.5. Lip Särkijärvi 45 p	15.5. Joe Höyt. kanava 8 p
Telkkä	31.3. Eno Ahveninen 1 p 31.3. Eno Uimaharju 2 p 6.4. Lip Viinijärvi 2 p 6.4. Joe Höyt. kanava 5 p	21.4. Out Sysmäjärvi 80 p, 1.5. Out Sysmäjärvi 70 p 5.5. " 80 p	15.5. Joe Linnunlahti 5 m 16.5. " 15 m
Alli	6.5. Lip Savonselkä 3 p 12.5. Kesälähti ä 12.5. Lie Petroniemi 3 p	Ks. arktika!	2.6. Joe Höyt. kanava 30 p 2.6. Joe Repokallio 90 m
Pilkksiipi	12.5. Joe Linnunlahti 2 m 14.5. " 7 m	Ks. arktika!	22.5. Joe Linnunlahti 6 p 26.5. Lie Petroniemi 1 m
Mustalintu	4.5. Joe Höyt. kanava 20 kie 5.5. " 9 p 6.5. Rää Vuoniemi 100 m	Ks. arktika!	24.5. Joe Linnunlahti 40 m 29.5. " 10 m
Melanitta sp.	2.5. Joe Linnunlahti 2 p 4.5. " 13 p		
Tukkakoskelo	22.4. Joe Hasanniemi 1 p 30.4. Vär Sääperi 2 m		
Isokoskelo	31.3. Eno Uimaharju 2 p 5.4. Joe Höyt. kanava 1 p		27.5. Rää Haapasalmi 6 ENE
Uivelo	16.4. Joe Höyt. kanava 2 p 21.4. " 2 p 26.4. Lie Siikajoki 1	25.4. Joe Höyt. kanava 5 p 28-29.4. Lip Heponiemi 10 p	12.5. Joe Höyt. kanava ain. 2 p
Metsähanhi	8.4. Out Sysmäjärvi 5 m 13.4. Joe Linnunlahti 2 m 13.4. Lip Suursaari 5 m	Ks. isot linnut!	16.5. Joe Kukkosensaari 3 m 17.5. " 1 m
Sepelhanhi	13.5. Kon Romo 32 m 15.5. Lie Pappilanlahti 57 m	Ks. isot linnut!	6.6. Lie Kaupunginniemi 20 m 11.6. Joe Ukonlahti 1 p
Valkoposkihanhi	11.4. Joe Repokallio 1 p 18.5. Joe Linnunlahti 33 m 18.5. Lie Kestusta 40 m 18.5. Kes Keikonmäki 150 m	Ks. isot linnut!	26.5. Out Maljasalmi 90 m 5.6. Lie Rauhala 70 m
Hanhi	13.4. Lip Suursaari 5 m 20.4. Out Sysmäjoki 14 p	Ks. isot linnut!	

Laulujoutsen	7.4. Juu Vuokko 4 7.4. Out Sysmäjärvi 2 p 7.4. Lie Siikasuo 2 m 7.4. Lip Heponiemi 9 m 8.4. Joe Rantakylä 4 m	Ks. isot linnut!	19.5. Out Sysmäjärvi 7 p 24.5. Joe Linnunlahti 1 m
Cygnus sp.	7.4. Joe Rantakylä 2 m 9.4. " 6 m	Ks. isot linnut!	3.6. Out Maljasalmi 3 m
Hiirihaukka	7.4. Joe Rantakylä 2 m 9.4. " 1 m 9.4. Lip Viinijärvi 1 m 9.4. Kes kk 1 m	Ks. pedot!	5.5. Juu Vuokko 1 m 7.5. Pyh Mulo 1 m
Piekana	8.4. Kon Jakokoski 1 m 11.4. Lie Rantakylä 1 m	Ks. pedot!	12.5. Toh Kangasvaara 1 m 22.5. Kon Pitkäranta 1 m
Buteo sp.	10.4. Joe Rantakylä 1 m	Ks. pedot!	
Varpushaukka	31.3. Lie Rauhala 1 m/p 6.4. Joe Rantakylä 1 m	Ks. pedot!	7.5. Pyh Mulo 5 m 9.5. Kon Romo 1 m
Kanahaukka	9.4. Joe Rantakylä 1 m 11.4. Kon Jakokoski 1	Ks. pedot!	
Mehiläishaukka	28.4. Kes Kuolemanlampi 1 m 17.5. Lip Särkijärvi 1 p	Ks. pedot!	26.5. Out Vuonos 2 m 27.5. Juu Kajoo 1
Ruskosuohaukka	18.4. Joe Repokallio 1 m 20.4. Out Sysmäjärvi 2 p	Ks. pedot!	9.5. Kon Pitkäranta 1 p 17.5. Joe Kukkosensaari 1 m
Sinisuuohaukka	10.4. Kes Kuolemanlampi 1 m 14.4. Kit Niinikumpu 1 p 14.4. Lie Siikasuo 1 p	Ks. pedot!	3.5. Kon Pitkäranta 1 p/m 7.5. Kon Lykynvaara 1 m
Kalasaäski	18.4. Joe Repokallio 1 m 18.4. Joe Rantakylä 1 m 20.4. Lip Kompero 1 m 20.4. Lip Siikakoski 1 m	Ks. pedot!	12.5. Rää Sangenlahti 1 E 18.5. Out Sysmäjärvi 1 p/m
Nuolihaukka	28.4. Kes Kk. 1 p 1.5. Lie Rauhala 1 m	Ks. pedot!	
Tuulihaukka	1.4. Joe Linnunlahti 1 m 7.4. Out Alavi 1 p	Ks. pedot!	
Ampuhaukka	6.4. Kes Suurikylä 1 p 7.4. Joe Rantakylä 1 kie	Ks. pedot!	28.4. Kit Pekankallio 1 kie
Kurki	8.4. Lip Suursaari ä 10.4. Kes Kuolemanlampi 1 p	Ks isot linnut!	26.5. Joe Höyt. kanava 2 m 26.5. Out Vuonos 1 m 30.5. Joe Linnunlahti 2 m
Luhtahuitti	4.5. Lip Riihilampi ä 12.5. Kon Pitkäranta 1 Ä		
Ruisräikkä	19.5. Lip Kontkala ä 20.5. Kon Lipaslampi 1 Ä		
Nokikana	11.4. Out Sysmäjoki 1 p 12.4. Joe Höyt. kanava 1 p 12.4. Out Sysmäjärvi 5 p		
Meriharakka	5.5. Joensuu 2 p 6.5. Joe Ukonniemi 2 p 12.5. Joe Linnunlahti 20+24 kie	Ks arktika!	30.5. Out Matovaara 1 m 30.5. Lie Sittalampi 1 p 4.6. Lie Siikaluodot 3 p
Töyhtöhyppä	1.4. Joe Karsikko 2 m 2.4. Lie Kevätniemi 1 p		15.5. Joe Linnunlahti 20 m 29.5. Out Vuonos 4 m
Tylli	21.4. Lie Kevätlahti 1 p 5.5. Vär Sääperi 1 m	Ks. arktika!	13.6. Out Vuonos 2 p 21.6. Out Vuonos 2 p
Pikkutylli	19.4. Joe Repokallio 2 p 20.4. Out Vuonos 1 p		
Tundrakurmitsa	27.5. Lie Siikasaaret 40 m		
Kapustarinta	15.4. Joe Iksenniitty ä 16.4. Lip Heponiemi 6 p 16.4. Lie Lamminkylä 1 p	8.5. Vär Sääperi 227 m, 10.5. Lie Riikolan pellot 150, 11.5. Out Alavi 140 p, 12.5. " 100 p, 12.5. Lie Lamminkylä 150+250 p, 13.5. Juu Vuokko 100 p	23.5. Joe Linnunlahti 1 m
Karikukko	12.5. Joe Linnunlahti 3 p/m 14.5. " 1 m	Ks. arktika!	23.5. Joe Linnunlahti 1 m

Talvaanvuohi	7.4. Kon Selkie 1 p/m 16.4. Joe Noljakka 2 p 16.4. Lie Lamminkylä 1 p 16.4. Rää Haapasalmi 2 p		
Jänkäkurppa	1.5. Lie Kevätlahti 1 p 4.5. " 2 p		
Lehtokurppa	15.4. Kes kk. 1 p 16.4. Joe Noljakka 1 p		
Isokuovi	14.4. Kit Niinikumpu 1 m 15.4. Out Alavi 2 p 15.4. Kit Päätteenlahti		20.4. Lip Ahonkylä 30 p, 20.4. Lie Lamminkylä 45 p, 21.4. Lip Ahonkylä 30 p, 26.4. " 30 p, 27.4. " 100 p, 28.4. Vär Sääperi 50 p
Pikkukuovi	27.4. Lie Reposuo 1 p 28.4. Kes Mäntyniemi 5 p		24.5. Joensuu yht. 3 m
Punakuiri	10.5. Joe Höyt. kanava 10 m 14.5. Joe Linnunlahti 3 m	Ks. arktika!	29.5. Lie Kevätlahti 1 p
Metsäviklo	16.4. Kes Ristilahti 4 p 16.4. Joe Höyt. kanava 1 p 17.4. Kon Jakokoski 1 17.4. Lip Kokonlampi 1 p 17.4. Kit Päätteenlahti		22.4. Lip Riihilampi 6 p, 24.4. Joe Höyt. kanava 10 m, 28.4. Vär Sääperi 25 m, 29.4. " 10 m, 30.4. " 8 m
Liiro	24.4. Kes Kuolemanlampi 29.4. Kon Pitkäranta ä 29.4. Vär Sääperi 7 m		9.5. Kon Pitkäranta 200 p 11.5. Lip Ahonkylä 100 p
Rantasipi	24.4. Kes Suurikylä 24.4. Juu Kaajanlampi 1 1.5. Lip Heponiemi 1 p		
Punajalkaviklo	27.4. Lip Kokonlampi ä 5.5. Juu Kaajanlampi 2	Ks. arktika!	22.5. Kon Pitkäranta 1 m/p 29.5. Joe Linnunlahti ä
Valkoviklo	20.4. Lie Reposuo 1 p 22.4. Kon Romo 1 m 27.4. Lie Jamali 3 p 27.4. Kon Pitkäranta 1 p 27.4. Juu kk. 2	11.5. Lip Ahonkylä 20 p	
Mustaviklo	1.5. Lip Ahonkylä 1 p 1.5. Out Vuonos 2 p 4.5. Kon Pitkäranta 1 p	Ks. arktika!	12.5. Vär Sääperi 5 p 15.5. Joe Höyt. kanava 1 m
Pikkusirri	2.6. Joe Ukonlahti 1 p	Ks. arktika!	21.6. Out Vuonos 2 p
Lapinsirri	16.5. Lie Kaupunginniemi 1 p 17.5. Out Vuonos 1 17.5. Lie Kaupunginniemi 1 p	Ks. arktika!	23.5. Joe Repokallio 1 p 25.5. Kon Pitkäranta 1 m
Suosirri	28.5. Out Vuonos 1 p 30.5. Lie Kaupunginniemi 3 p	Ks. arktika!	3.6. Lie Siikasaaret 1 p 19.6. Out Vuonos 1 p
Suokukko	3.5. Kon Pitkäranta 3 p 4.5. " 10 p 4.5. Kit Päätteenlahti	8.5. Vär Sääperi 330 m 11.5. Lip Ahonkylä 300 p	5.6. Out Vuonos 1 p 6.6. Out Sysmäjärvi 4 p
Vesipääsky	20.5. Kon Pitkäranta 2 p 20.5. Lie Viekijärvi 1 p 21.5. Kon Pitkäranta 1 p	Ks. arktika!	6.6. Out Sysmäjärvi 2 p 7.6. Out Vuonos 1 p
Selkälokki	8.4. Eno Uimaharju 3 11.4. Lie Rauhala 5 m		16.4. Lip Heponiemi 20 p 18.4. Joe Repokallio 30 p+m 26.4. Out Sysmäjärvi 25 p
Harmaalokki	31.3. Eno Uimaharju 4 p 1.4. Lie Kaupunginniemi 3 p 1.4. Joe Linnunlahti 2 m		12.4. Joe Höyt. kanava 38 p, 12.4. Joe Linnunlahti 28 p, 18-19.4. Joe Repokallio 100 p 29.4. Vär Sääperi 200 m (pääas. Lar arg)
Iso Larus sp.			17.4. Joe Höyt. kanava 30 p 23.4. Lie Lieksanjokisuu 100 p
Kalalokki	12.4. Joe Hasanniemi 1 p 13.4. Joe Piellisjoki 2 p		7.5. Kii Jukajärvi 100 p, 18.5. Out Vuonos 180 p, 20.5. Kon Pitkäranta 150 p
Pikkulokki	16.4. Kes Ristilahti 1 p 30.4. Joe Höyt. kanava 1 p 30.4. Vär Sääperi 3 m/p		
Naurulokki	10.4. Joe Keskusta 15 p 10.4. Joe Rantakylä 2 m 11.4. monin paikoin		17.4. Joe Höyt. kanava 220 p, 18.4. Joe Repokallio 1000 p+m, 20.4. Lip Kontkala 250 p, 20.4. Lip Ahonkylä 200 p, 22.4. Kon Pitkäranta 500 p, 23.4. Lie Lieksanjokisuu 400 p, 1.5. Out Sysmäjärvi 600 p
Kalatiira	2.5. Lie Lieksanjoki 1 4.5. Kon Pitkäranta 1 p 4.5. Juu Paalasmaa 3 4.5. Kon Latvajärvi 3 p		15.5. Joe Aavaranta 1 m
Uuttukyyhky	4.4. Out Alavi 1 p 6.4. Out Sysmäjärvi 1 p		3.5. Pyh Mulo 1 p 12.5. Vär Sääperi 2 p

Sepelkyyhky	6.4. Out asema 1 m 8.4. Lip Lamminniemi 1 p	14.4. Kit Niinikumpu 100 p+m, 20.4. Out Sätös 100 p, 21.4. Lip Ahonkylä 90 p, 21.4. Out Sätös 150 p, 29.4. Vär Sääperi 100 p	4.5. Joe Linnunlahti 9 m
Sarvipöllö	8.4. Pyh Reijola 1 p 10.4. Joe Noljakka 1 p		
Suopöllö	14.4. Joe Rantakylä 1 m 16.4. Lie Jamali 1 p	16.5. Joe Höyt. kanava 1 m 19.5. Joe Linnunlahti 1 m	
Asio sp.	10.4. Joe Linnunlahti 1 p 12.4. Kon Kuurna 1 p	18.5. Kes kk. 1 m	
Kehräjä	23.5. Kes Kuolemanlampi 1 Å 4.6. Kon Kruunukangas 1 Å		
Käki	2.5. Kon Romo 2 4.5. Lip Käsämä 1 p 4.5. Lip Honkavaara 1 Å 5.5. Kon Jakokoski 1		
Tervapääsky	19.5. Kes kk. 10 p 20.5. Joe monin paikoin		
Käenpiika	6.5. Juu Vuokko 1 Å 7.5. Juu Vuokko 1 Å 11.5. Out Vuonos 1		
Kiuru	1.4. Joe Repokallio 1 1.4. Joe Ukonlahti 1 p 2.4. Joe Linnunlahti 1	16.4. Kon Jukajoki 30 p, 16.4. Lie Lamminkylä 50 p, 17.4. Kon Selkie 30 m/kie	5.5. Joe Höyt. kanava 3 m 7.5. Joe Niinivaara 1 m
Haarapääsky	4.5. Kon Pitkäranta 1 p 5.5. Rääkkylä 5 m		
Räystäspääsky	2.5. Kes Suurikylä 2 p 4.5. Kon Jakokoski 1		
Törmäpääsky	5.5. Kit Muljula 5 m 6.5. Kit Muljula 1 p	16.5. Lie Onkilampi 5 m	
Hir/Del/Rip	27.4. Juu Komakka 1	9.5. Kon Pitkäranta 150 p, 10.5. Kon Pitkäranta 100 p	
Kuhankeittäjä	19.5. Lip Salokylä 1 Å 20.5. Out Sysmäjärvi 1 Å 20.5. Joe Kukkosensaari Å 20.5. Joe Noljakka 1 Å		
Mustavaris	19.3. Lie Siikasuo 1 p 20.3. Lie Siikasuo 1 m 25.3. Out Keskusta 2 p	12.4. Joe Vehkalahti 30 p, 16.4. Lie Lamminkylä 25 p, 15.5. Joe Linnunlahti 12 m	22.5. Joe Rantakylä 1 m 23.5. Joe Repokallio 5 p
Peukaloinen	8.4. Lie Emo 1 p 25.4. Kon Selkie 1 Å 25.4. Lip Niva ä		
Kulorastas	7.4. Joe Rantakylä 1 m 13.4. Rää Haapasalmi 1 p		
Räkättirastas	7.4. monin paikoin! 8.4. Kit Päätteenlahti	20.4. Lip Heponiemi 300 p, 25.4. Lie Lamminkylä 200 p, 26.4. Lip Heponiemi 150 p	
Punakylkirastas	11.4. Kes Suurikylä 1 m 13.4. Rää Haapasalmi 2 p 13.4. Joe Keskusta 4 p	20.4. Lip Heponiemi 150 p	
Laulurastas	6.4. Kes Suurikylä 1 p 16.4. Kon Romo 1 16.4. Rää Haapasalmi 1 p		
Mustarastas	7.4. monin paikoin 8.4. Joe Käpykangas ä 8.4. Joe Iiksenliitty 1 p		
Kivitasku	12.4. Lip kk. 5 p 13.4. Lip kk. 3 p 14.4. Lie Kevätlahti 1		
Pensastasku	3.5. Lie Reposuo 1 p 5.5. Rääkkylä 1 p 5.5. Joe Utran kanava 1 p		
Leppälintu	1.5. Out Keskusta Å 4.5. Kon Pitkäranta 2 Å 4.5. Kon Romo 1 p		
Satakieli	17.5. Rää Haapasalmi 1 p 17.5. Joe Karsikko 1 p 18.5. Joe Hasanniemi 1 Å 18.5. Lie Pokronlampi 1 18.5. Lie Rauhala 1		
Sinirinta	12.5. Joe Linnunlahti 1 p 12.5. Lie Kevätlahti 1 14.5. Juu Vihtasuo 1		

Punarinta	7.4. Kit Päätteenlahti 8.4. Kes kk. 3 p
Pensassirkkal.	19.5. Joe Linnunlahti 1 Å 21.5. Lie Sittalampi 1
Luhtakerttunen	28.5. Kes ala-aste 1 Å 3.6. Joe Vehkalahti 2 Å
Viitakerttunen	19.5. Out Sysmäjärvi 1 Å 19.5. Joe Karsikko 1 p 24.5. Joe Kukkola 1 Å
Ruokokerttunen	12.5. Joe Varaslampi 1 Å 13.5. Lie Mähkö 1
Mustapääkerttu	18.5. Joe Linnunniemi 1 Å
Lehtokerttu	17.5. Lie Pokronlampi 1 18.5. Joe Linnunniemi 1 Å
Pensaskerttu	13.5. monin paikoin 14.5. Lie Rauhala 1
Hemekerttu	12.5. Kon Jakokoski 1 p 13.5. Lip Vaivio 1 Å 13.5. Lie Timitra 1 p 13.5. Kon Jukajoki 1 Å
Kultarinta	29.5. Kon Selkie 1 Å 29.5. Kon kk. 1 Å
Pajulintu	29.4. Juu Vuokko 1 Å 1.5. Out Keretti 1 p 1.5. Out Sysmäjärvi 1 Å
Tiltaltti	17.4. Lie Niitty-Jamali 2 p 22.4. Rää Ruokosalmi 1 p 22.4. Rää Kivisalmi 1 Å 22.4. Kit Niinikumpu 1
Sirittäjä	5.5. Kon Jakokoski 1 6.5. Joe Karsikko 1 p
Harmaasieppo	13.5. Lie Siikasuo 1 p 15.5. Kon Selkie 1 p
Kirjosieppo	29.4. Lie Petroniemi 1 4.5. monin paikoin
Rautiainen	9.4. Lip Viinjärvi 1 m 16.4. Kon Jakokoski 1 16.4. Joe Höyt. kanava 1 m
Metsäkirvinen	18.4. Kon Jakokoski 1 19.4. Joe Repokallio 1 m
Niittykirvinen	8.4. Kes Marjoniemi 1 p 8.4. Joe Höyt. kanava 1 p 9.4. Joe Rantakylä 1 m
Västäräkki	4.4. Kit Päätteenlahti 4.4. Juu Komakka 1 6.4. Juu kk. 1 6.4. Kes kk. 1 p
Keltävästäräkki	2.5. Kon Romo 3 m 2.5. Lie Pappilanlahti 1 p 4.5. Kon Pitkäranta 1 p
Lapinharakka	1.4. Kes Purujärvi 1 p 10.4. Out Sysmäjärvi 1 p 10.4. Lie Kaupunginniemi 1 p 10.4. Joe Rantakylä 1 m
Pikkulepinkäinen	19.5. Pyh Mansikka-aho 1 p 21.5. Out Matovaara 1 p
Kottarainen	15.3. Lie Siikasuo 2 p 1.4. Lie Sarkkila 1 p
Hemppo	6.4. Kes Poroniemi 3 p 7.4. Joe Rantakylä 1 m
Punavarpunen	12.5. Joe Niinivaara 1 Å 13.5. Joe Noljakka 1 m
Peippo	20.3. Kon Jakokoski 1 6.4. Lie Siikasuo 2 p 6.4. Kes Suurikylä 20 p
Järripeippo	8.4. Juu Vuokko 1 11.4. Joe Hasanniemi ä m

Harmaasieppo (Valok. Juhani Hyttinen)

		17.5. Joe Kukkosensaari 5 m 20.5. " 1 m
		20.4. Kon Jukajoki 15+80 p, 20.4. Lie Siikasuo 150 p, 21.4. Out Sätös 100 p
		27.4. Kon Romo 7 m
		16.4. Lie Lamminkylä 50 p, 17.4. " 150 p, 21.4. Lip Ahonkylä 80 p, 22.4. Kon Pitkäranta 50 p
		15.4. Out Alavi 10 p 16.4. Joe Pilkkio 20 p
		14.4. Kit Niinikumpu 400 m+p, 14.4. Joe Rantakylä (Fri coe + sp) 390 m, 14.4. Joe yliopisto 500 p, 15.4. Juu kk. 250 p, 16.4. Lie Lamminkylä 250 p, 17.4. Kon Romo 150, 24.4. Joe Höyt. kanava 300 m

Pohjansirkku	21.4. Lie Rauhalta 1 p 2.5. Lip Suursaari 1 p	
Peltosirkku	5.5. Rää Vuoniemi 5 m 5.5. Lie Rauhalta 3 5.5. Lip kk. 2 k 6.5. noin 10 eri puolilla	17.5. Joe Kukkosensaari 2 m
Pajusirkku	6.4. Kes kk. 1 p 8.4. Kit Päätyeelahti 8.4. Lip Suursaari 2 p 8.4. Joe Repokallio 1 p	19.4. Joe Repokallio 25 m, 27.4. Joe Höyt. kanava 20 p+m
Lapinsirkku	15.4. Rää Kivisalmi 1 m 20.4. Juu kk. 10	30.4. Vär Sääperi 70 m+p 6.5. Vär Sääperi 101 m
Pulmunen	19.2. Juu Vihtasuo 1 p 15.3. Lie Sarkkila 7 p	12.5. Vär Sääperi 10 m+p 15.5. Joe Linnunlahti 3 m 1.4. Juu Vihtasuo 150 p, 1.4. Out-Lip yht. 380 p+m, 1.4. Joe Linnunlahti 145, 1.4. Kon Kulho 100 SW, 7.4. Joe Linnunlahti 130 p, 7.4. Out Alavi 109 m, 8.4. Kon Selkie 90 p, 9.4. Lip Viinijärvi 150 m, 9-10.4. Kon Jukajoki 150 p

KEVÄÄN 1984 ARKTINEN MUUTTO POHJOIS-KARJALASSA

Havaintoja arktisesta muutosta tuli kymmenellä lomakkeella.

Gaviat

Gavia-muutto alkoi jo huhtikuun puolella ja yksittäisiä yksilöitä sekä pikkuparvia nähtiin tasaisesti toukokuun puoliväliin saakka. Jo 2.5. oli Kes Ristilahdella 30 p kuikkaa. 15.5. muutti aamutuntien aikana Joe Linnunlahdella jo 13 kuikkaa ja 26 Gavia sp:tä (ML ym.). Linnunlahdella aktiivinen, lähes päivittäinen havainnointi jatkui koko arktika-ajan ja parhaat Gavia-summat olivat: 16.5. 36 m (joista kuikkia 17), 22.5. 33 m (kuikkia 3) ja 23.5. 66 m (kuikkia 25 ja kaakkureita 1) (ML ym.). Joe Kukkosensaareissa nähtiin 16.5. illalla 26 Gaviaa (kuikkia 4) muutolla (HKa,ML,ON,OPP). Kesälahdellakin laskettiin 22.5. 22 Gavia sp:tä ja pari päivää myöhemmin 28 Gaviaa muutolla (KM). Maininnan arvoinen lienee myös 20.5. Lie Rauhalassa 20 Gavia sp:tä m (MC). Jo kahtena aikaisempaan keväänä oli Pohjois-Karjalassa koettu todellinen Gavioiden massamuutto, eikä tämäkään kevät tehnyt poikkeusta. 24.5. muutti ensin Joe Linnunlahdella aamun aikana 12 Gaviaa (joukossa 1 kaakkuri), mutta tuskin olisi arvannut, että iltapäivällä klo 12.05-13.25 muutti Pyh Haapaniemessä 237 kuikkaa ja 266 Gavia sp:tä (ML) ja vielä klo 14.05-15.10 Joe Ukonniemessä 32 kuikkaa ja 25 Gavia sp:tä (ML). Haapaniemen suurimmat parvet olivat 115, 102, 60, 45 ja 40. Massapäivän jälkeen olikin jäljellä enää rippeitä ja kevään viimeiset Gaviat nähtiin 18.6. Joe Ukonlahti 2 kuikkaa + 1 kaakkuri NE (MK,ML).

	Huhtikuu			Toukokuu				Kesäkuu	
	30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	1-	Yht.
Kuikka	1	53	8	22	58	310	2	2	456
Kaakkuri	-	2	-	3	4	3	-	1	13
Gavia sp.	-	9	8	60	116	421	11	-	625
Yht.	1	64	16	85	178	734	13	3	1094

Taulukko 1. Gavioiden kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

Arktiset vesilinnut

Arktisista vesilinnuista aloittivat muuttonsa väkevimmin mustalinnut, joista jo 6.5. oli Joe Höyt. kanavalla 300 p (JP). 14.5. muutti Joe Linnunlahdella vesiäisiä seuraavasti (C hye + M nig + VL sp.): 250 + 75 + 100 m (HKa,ML ym.). Lähipäivien aikana muutto saavuttikin sitten huippunsa ja 16-20.5. nähtiinkin lähinnä Joensuussa ja Kontiolahdella yli 20000 vesiäistä. Seuraavassa taulukossa on parhaiten muuttopäivien summat tärkeimmillä havaintopaikoilla (C hye + M nig + VL sp.):

15.5. Joe Linnunlahti klo 17.00-21.00	1150+100+0 = 1250 m (ML ym.)
16.5. Joe Kukkosensaari-Ukonlahti klo 18.30-21.00	1790+410+0 = 2200 m (HKa,ML,On,OPP)
16.5. Pyh Mulo klo 20.00-21.00	1235+0+960 = 2195 m (JP)
16.5. Kon Selkie klo 22.20-30	0+0+550 = 550 m (Hko)
17.5. Joe Kukkosensaari klo 17.45-20.40	1650+737+1130 = 3517 m (HKa,AL)
18.5. Kes Keikonmäki klo 19.30-21.30	6630+1260+6340 = 14230 (KM)
18.5. Joe Linnunlahti	1730+488+1280 = 3498 m (ELn,KKa,MK)
18.5. Kon Selkie 20.15-22.45	0+0+4549 = 4549 m (Hko)
19.5. Kon Selkie 20.15-21.35	0+0+2030 = 2030 m (Hko)
19.5. Kes Keikonmäki 18.30-21.30	950+580+3390 = 4920 (KM)

Tämän jälkeen muutto tyrehtyi, vaikka lintuja nähtiinkin aina kesäkuulle asti. Vielä 21.5. muutti Kesälahdella 1400 allia, 40 mustalintua ja 350 vl sp:tä (KM). Mustalintuja muutti 19.5. Joe Linnunlahdellakin 200 (ELn) ja 24.5. Pyh Haapaniemessä 98 m (ML). 23.5. Joe Linnunlahdella nähtiin 318 vesiäistä (HKa,ML,AL,AP). Pikkasiipiä nähtiin lähes yksinomaan Joensuussa ja Kesälahdella muuton ajoittuessa miltei samoihin päiviin kuin allien ja mustalintujenkin. Suurimpia summia olivat: 14.5. Joe Linnunlahti 7 + 11 m, 15.5. Joe Linnunlahti 25 m, 17.5. Joe Kukkosensaari 27 m + 10 p, 18.5. Kes Piikkee 20 m ja Keikonmäki 40 sekä vielä 21.5. Kes Keikonmäki 20 (hav. erittelemättä HKa,AL,ML,KM). Paikallisista vesiäispoteista suurimmat lomakkeilla esiintyneet olivat 17.5. Joe Kukkosensaari 700 p (ML), Lip Vuosalmi 1000 p (JKn) ja Kes Purujärvi 3000 + 1500 p (JHy) kaikkien havaintojen koskiessa alleja. Lapasotkia nähtiin harvakseltaan 2-8 yksilön parvissa jälleen lähes yksinomaan Joensuussa, missä ilmeisesti retkeilivät ahkerimmat havaintojen palauttajat. Kaksi havaintoa oli kuitenkin ylitse muiden:

18.5. Kes Keikonmäki 50 m (KM) ja 23.5. Joe Linnunlahti a 43 p/m (HKa, ML,AL,AP)!

Koko kevään vesiäissumma on siis selvästi suurempi kuin edellisvuonna, mikä johtunee paljolti aktiivisesta havainnoinnista Joensuussa ja Kesälahden massalukemista.

	Toukokuu					Kesäkuu	
	-10	11-15	16-20	21-25	26-31	1-	Yht.
Lapasotka	-	9	66	46	-	-	121
Alli	3	1696	21715	5375	193	121	29103
Mustalintu	464	270	3447	378	40	-	4599
Pilkkasiipi	-	69	125	26	1	-	221
VL sp.	21	570	22838	1268	50	50	24797
Yht.	488	2614	48191	7093	284	171	58841

Taulukko 2. Arktisten vesilintujen kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

Arktiset kahlaajat

Vaikka Pohjois-Karjalassa ei nykyisin näköjään pääse keväällä kunnolla kahlaajia näkemään, soisi jokaisen ilmoittavan kaikki havaintonsa. Nytkin kahlaajahavaintoja oli vain seitsemällä lomakkeella, ja niissäkin monella oli 1-2 havaintoa. Oikeaa kuvaa kevään kahlaajamuutosta ei näin suppealla aineistolla saada.

Luvut lajinimen perässä ilmoittavat kevään kokonaismäärän/havaintojen määrän.

Meriharakka 244/10

Ensimmäinen "hemarihavainto" tehtiin 5.5. Joe Höytiäisen kanavalla, jossa nähtiin mahtava a 120 m (AV). Tuo parvi muodostikin lähes puolet kevään kokonaissummasta. Muut suuremmat keskittymät olivat 12.5. Joe Linnunlahti 20 + 24 kie (monet), 18.5. Joe Linnunlahti 50 kie (ELn) ja 20.5. Lie Siikaluodot 22 p (ELp). Kevään viimeinen havainto oli 4.6. Lie Siikaluotojen 3 p meriharakkaa (ELp).

Tylli 21/15

Kuten luvuista voi päätellä, nähtiin keväällä -84 tyllejä havaintokertoihin nähden todella vähän (vrt kevät -83!). Parhaat tyllipaikat olivat tällä kertaa Out Vuonos, jossa 17.5.-21.6. välisenä aikana nähtiin useita kertoja 1-2 paikallista tylliä, sekä Joe Ukonlahti, jossa havaittiin mm. 10.6. 4 p (PH,MK,ELn,ML) ja 11.6. 3 p (JMi).

Tundrakurmitsa 40/1

Todella vaisu esiintyminen. Kevään ainoat: 27.5. Lie Siikasaari Lämsänluoto 40 p/m (ELp).

Karikukko 5/3

Tavanomaisen niukka ja satunnainen esiintyminen. Kaikki havainnot: 12.5. Joe Linnunlahti 3 p/m (HKa,ELn,MK), 14.5. Joe Linnunlahti 1 m (HKa,ML, MK ym.) ja 23.5. Joe Linnunlahti 1 m (ML).

Punakuiri 20/4

Edes Joensuussa, missä vuosittain on toukokuussa nähty suuria kuiriparvia, ei keväällä -84 päästy

Tylli (Valok. Esko Lappi)

lähellekään normaalilukemia, vaikka havainnointi oli aktiivisempaa kuin vuosiin. Kevään kaikki punakuirihavainnot: 10.5. Joe Höyt. kanava 12 p/m (ELn), 14.5. Joe Linnunlahti 3 m (HKa,ML), 15.5. Joe Linnunlahti 4 m (ML,MK) ja 29.5. Lie Kevätlahti 1 p (MO).

Punajalkaviklo 12/9

Havaintoja tehtiin ajalla 27.4.-29.5. Lisäksi maakunnassamme pesi ainakin yksi pari, joka sisältyy myös ylläoleviin lukuihin. Melkein kaikki havainnot koskivat yksittäisiä lintuja, poikkeuksen muodostivat kuitenkin: 5.5. Juu Kaajantalampi 2 (Hlt,JoL,Jul) ja 6.5. Vär Sääperi 2 N (HKa,ELn,ON,AV).

Mustaviklo 148/17

Tämä ensimmäistä kertaa kevätmuuttokatsauksessa arktiseksi kahlaajaksi tulkittu lintu nousi yllättäen listan miltei ainoaksi valopilkuksi. Muutto alueemme läpi sujui joutuisasti: ensimmäiset yksilöt heti toukokuun alussa, selkeä päämuutto 10:nneen päivän tienoilla ja viimeiset kuun puolivälissä. Yksi päivä kohosi ylitse muiden: 11.5. nähtiin Out Sysmäjärvellä 8 p, Out Sätöksellä 25 p ja Lip Ahonkylässä peräti 85 paikallista mustavikloa (ML)! Ahonkylän määrä lienee yksi suurimmista Suomessa keväällä todetuista.

Pikkusirri 5/3

Ainoat havainnot: 2.6. Joe Ukonlahti 1 p (JP), 11.6. Joe Ukonlahti 2 p (JMi) ja 21.6. Out Vuonos 2 p (ML).

Lapinsirri 9/8

Tuskin olisi uskonut että lapinsirrien edelliskeväistä pohjanoteerausta (yht. 13 yks.) voidaan enää alittaa, mutta näin vaan kävi. Havainnot tulivat ajalta 16-25.5. ja koskivat yhtä poikkeustapausta lukuunottamatta yksittäisiä lintuja. Todellisuudessa havaittujen lapinsirrien määrä oli suurempi, sillä esimerkiksi Joe Ukonlahdelta jäi ilmoittavatta useita havaintoja.

Suosirri 7/5

Uskomatonta mutta totta! Myös suosirrit pysyivät lähes tyystin havainnoitsijoiden näköpiirin ulkopuolella tänä keväänä. On selvää, että sirrejä on unohtunut havaintovihkoihin jonkin verran, mutta toisaalta on tunnustettava se tosiasia, etteivät Pohjois-Karjalan kahlaajarannat ole enää sitä mitä ne olivat joskus muinoin. Suosirrejä nähtiin lähinnä kesäkuussa yksitellen, ainoa "parvi" oli 30.5. Lie Kaupunginniemiessä havaitut 3 paikallista yksilöä (JMa).

Vesipääsky 30/10

Ilahduttavan runsas esiintyminen. Havainnot tehtiin ajalla 20.5.-7.6. muuton jakautuessa melko tasaisesti mainitulle aikavälille. Kaikki havainnot lienee kuitenkin syytä luetella: 20.5. Lie Viekijärvi 1 p (ET), Kon Pitkäranta 20-21.5. 2 p (ML ym.), 24.5. 7 p (HKA,MK,JK) sekä 25.5. 2 p (ML), Out Vuonos 29.5. 3 p, 5.6. 3 p ja 7.6. 1 p (ML), Out Sysmäjärvi 27.5. 1+3 p (HKA,AA,OS,AP), 5.6. 5 p (ML,JKI,HR) ja 6.6. 2 p (ML). Lukumäärät lienevät jossain määrin "monistuneet".

ISOT LINNUT KEVÄÄLLÄ 1984

Tähän katsaukseen on otettu havaintoja 16 lomakkeelta.

Hanhet

Anser-muutto alkoi jo 8.4. jolloin Out Sysmäjärvellä muutti 5 metsähanhea (HR). 20.4. havaittiin eri puolilla maakuntaa yhteensä 90 muuttavaa/paikallista Anseria, joista 68 määritettiin metsähanhiksi. 23.4. muutti yhteensä 243 hanhea. Näistä 41 nähtiin Eno Simanavaaralla (AA), 77 Joe Kiviniemessä (PH) ja Kon Pitkärannassa määritettiin 33 metsähanhea + 17 Anser sp:tä (ML,AP,AV). Seuraavana päivänä nähtiin Kon Jakokoskella 42 metsähanhea (MP). Muuttoa jatkui tasaisesti koko loppukuun, mitä todistaa Vär Sääperissä nähdyt määrät: 25.4. 68 metsähanhea + 2 tundrahanhea p (PH), 27.4. 22 metsähanhea p, 28.4. 43 metsähanhea m, 29.4. 46 hanhi sp:tä ja vielä 30.4. 26 hanhea m (ML ym.). Lie Kiiskilänvaarassa noteerattiin 28.4. 41 muuttavaa hanhea ja 29.4. laskettiin Kes kk:lla yhteensä 70 muuttavaa metsähanhea (KM).

Huhtikuun loppu keräsi myös suuria paikalliseskittymiä, joista merkittävimmät jo mainittujen Sääperin kerääntymien lisäksi (kaikki metsähanhia): Lie Reposuo 21.4. 57 p (MO), 24.4. 30 p (KJ), 28.4. 100 p (AM,KN,MO). 29.4. 65 p (AM,MR) ja 30.4. 40 p (MR). Lip Ahonkylä 26.4. 24 p (ML) ja Kon Pitkäranta 27.4. 70 p (MK,ML).

Vär Sääperissä nähtiin vielä vapunpäivänä 24 metsähanhea ja 10 Anser sp:tä (PH,AL,AP,HPö) ja 2.5. 145 hanhea, joista 35 määritettiin Anseriksi (PH,Paavo Liimatta), mutta muuten Anser-muutto tyrehtyi lähes

tyystin. Kuun puolella välissä tapahtui kuitenkin pieni Anser-rynnistys. 12.5. muutti Kii Valkeasuolla 45 Anseria (ML ym.) ja Kon Pitkärannassa 75 metsähanhea (MK,HKA,ELn). 14.5. olivat korkeimmat hanhimäärät Joe Linnunlahden 55 hanhi sp:tä ja Kon Pitkärannassa nähdyt 30 Anseria (HKA,ML). Edelleen kaksi päivää myöhemmin havaittiin Anserita Joe Kukkosensaarella 74 m (ML ym.), Ilo Ritovaarassa 64 m (AA) ja Pyh Mulossa 19 m (JP). Viimeinen Anser-havainto tehtiin 3.6. Joe Vehkalahdella 2 m (PH).

Tundrahanhia määritettiin vain kolmesti: 25.4. Vär Sääperi 2 2-kv kie/p (PH), 4.5. Kon Pitkäranta 13 m/p (HKAELn) ja 12.5. Vär Sääperi 1 p (monet).

Valkoposkihanhi oli yllättäen kevään ylivoimaisesti runsaslukuisin hanhilaji. Ensimmäinen valkoposki eksyi maakuntaamme jo 11.4.: Joe Repokallio 1 p, josta saatiin todisteeksi valokuva, joka julkaistiin eräässä maakuntalehdessä, tosin kanadanhanhen nimikkeellä (ML:n ilm.). Parasta muuttoa nähtiin 19.5., jolloin Vär Sääperissä muutti 1786 varmaa ja 313 todennäköistä valkoposkea (PH,MK,ON), Joe Asevelikylässä 340 valkoposkea ja 200 A/B:tä (JMi) sekä Kesälahdella yhteensä 530 valkoposkea (KM). Kovaa muuttoa havaittiin vielä 23.5. Kes Keikonmäellä, jossa laskettiin 720 valkoposkihanhea (KM)! Päivää myöhemmin nähtiin Kit Lepikossa 250 yksilön parvi (PJ).

Sepelhanhi avasi muuttokautensa 13.5.: Kon Romossa 32 m (JMe). Kesälahdella laskettiin 18-24.5. ilman selvää muutonhuippua yhteensä 460 sepelhanhea (KM), mutta muualla sepelhanhia nähtiin enimmäkseen vasta kesäkuun puolella. 29.5. muutti aamuvarhaisella Joe Linnunlahdella 685 sepelhanhea (PH), mutta suurin päiväsomma saatiin kokoon vasta 3.6. jolloin sepelhanhia nähtiin seuraavasti: Lip Roukalahti 300 m (JP,HPä,TK), Joe Onttola 120 m (samat), Joe Karsikko 100 m (JP), Joe Linnunlahti 400 m (PH) ja Pyh Reijola 300 m (PH). Vielä 10.6. muutti Vär Sääperissä 45 yksilöä (PH,ML,MK,ELn) ja 11.6. oli Joe Ukonlahdella paikallisena yksi sepelhanhi (JMi).

Laji	Huhtikuu					Toukokuu					Kesäkuu		Yht.	
	-10	11-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-31	1-5		6-
Metsähanhi	5	7	116	393	448	68	37	89	4	-	-	-	-	1167
Tundrahanhi	-	-	-	2	-	13	-	1	-	-	-	-	-	16
Anser sp.	-	-	9	180	31	45	22	75	175	-	-	2	-	539
Sepelhanhi	-	-	-	-	-	-	-	89	292	170	741	1280	66	2638
Valkoposkih.	-	1	-	-	-	-	-	-	3001	1005	90	70	-	4167
Ans/Bra	-	5	14	79	65	111	43	112	726	250	10	25	-	1440
Yht.	5	13	129	474	544	237	102	366	4198	1425	841	1377	66	9927

Taulukko 1. Hanhien kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

Joutsenet

Lähetettyjen havaintojen perusteella joutsenkevät 1984 oli maakunnassamme vaisu. Tosin jo 7.4. nähtiin eri puolilla maakuntaa parikymmen-

Paikallisia laulujoutsenia Outokummun Sysmäjärvellä (Valok. Hannu Räsänen)

tä muuttavaa joutsenta, mutta mitään selvää rynnistystä ei missään vaiheessa tapahtunut, vaan muutto jatkui tasaisen hiljaisena aina toukokuun ensimmäiselle viikolle saakka. Parhaat päiväsummat noteerattiin 29.4. Vär Sääperissä 21 laulujoutsenta (ML ym.) ja vapunpäivänä samassa paikassa a 22 m (PH,AL,AP,HPÖ). Vielä toukokuun lopulla muutti muutamia parvia, ja kevään viimeinen joutsenhavainto tehtiin 3.6. Out Maljasalmessa 3 Cygnus sp:tä NE (ML).

Out Sysmäjärvi oli jälleen paras paikallisten joutsenten lepäilypaikka. Siellä havaittiin 7.4.-20.5. välisenä aikana parhaimmillaan 9 laulujoutsenta. Myös Eno Rahkeenniemellä levähti 15.4. 9 ja 20.4. 5 laulujoutsenta (AA).

	Huhtikuu					Toukokuu					Yht.
	-10	11-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-	
Laulujoutsen	41	39	54	10	35	45	13	12	10	1	220
Cygnus sp.	9	7	19	22	9	-	5	-	-	3	74

Taulukko 2. Joutsenten kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

Kurjet

Ensimmäinen havainto kurjesta tehtiin totuttuun tapaan jo huhtikuun alussa, mutta muutto pääsi käyntiin vasta kuun loppupuolella. Parvi-koot pysyttelivät kuitenkin varsin pieninä, mistä todisteena esimerkiksi Joe Repokalliossa nähtiin 18.4. 31/9 a kurkea ja päivää myöhemmin 14/6 a kurkea (ML). Selvempää liikehdintää havaittiin 25.4., jolloin Joe Linnunlahdella aamupäivällä laskettiin 43/4 a kurkea (ML) ja Eno Simananvaaralla 75/4 a kurkea (AA). Vielä 28.4. muutti Vär Sääperissä 29 kurkea (ML ym.).

Toukokuun alku merkitsi romahdusta kurkimuutossa, eikä korkeisiin päiväsummiin päästy. Koko toukokuun nähtiin tasaisesti muuttavia/kierte-

leviä kurkia. Out Vuonoksessa nähtiin vielä 18.5. 42/5 a kurkea (ML). Paikalliskerääntymistä suurimmat olivat Lie Sarkkilan samana päivänä nähdyt 35 kurkea (JMa) sekä 19.4. Rää Oravilahdella lasketut 31 kurkea (MH,KKo).

Kevään kokonaissummassa päästiin lähes normaalilukemiin, vaikka mitään muuton huipentumaa ei tällä kertaa koettu.

	-15	16-20	21-25	26-30	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-	Yht.
Kurki	30	244	281	224	50	30	21	94	39	7	893

Taulukko 3. Kurkien kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

PÄIVÄPETOLINTUMUUTTO KEVÄÄLLÄ 1984

Katsauksen perustana oli 12 petolomaketta sekä muuton alku- ja päätymislomakkeilta poimitut hajahavainnot.

Buteoilla muutto käynnistyi huhtikuun ensimmäisellä viikolla. 14.4. todettiin jo vilkasta muuttoa: Kit Niinikumpu 45 muuttavaa (joista hiirihaukkoja 10 ja piekanoita 14) (ML,HPÖ,HR). Muutaman päivän kestäneen huonomman sään jakson jälkeen purkautui muutto kahden päivän aikana 18-19.4. Havainnointia oli molempina päivinä Joe Repokalliossa (ML). Ensimmäisenä päämuuttopäivänä (11.45-17.00) havaittiin 125 (hiirihaukka 21, piekana 70) ja jälkimmäisenä (7.00-16.00) 129 muuttavaa Buteota (hiirihaukka 19, piekana 57). Pari päivää myöhemmin muutti Pyh Leinosenmäellä 31 Buteota (hiirihaukka 8, piekana 6) (JP) ja Out-Lip -alueella 37 (hiirihaukka 2, piekana 27) (ML). Aivan huhtikuun lopussa tapahtui huomattava Buteoryntäys, johon pääsyllisenä oli piekana. 29.4. rynni Kes kk:ssa (12-15) peräti 125 Buteota (hiirihaukka 8, piekana 84) (KM) ja Vär Sääperillä 29 (hiirihaukka 2, piekana 17) (PH,ML ym.) eli jo selvästi vähemmän. Seuraavana päivänä todettiin Kes kk:ssa vielä 46 Buteo-suvun edustajaa muutolla (hiirihaukka 5, piekana 20) (KM). Rippeitä havaittiin vielä toukokuun puolella - piekanoita yllättäen vielä kuun jälkimmäisellä puoliskolla.

Mehiläishaukat eivät tällä kertaa turhaan vitkastelleet matkallaan Pohjois-Karjalaan. Kesälahdella havaittiin 28-30.4. vakuuttavat 4 yks. (KM). Varsinainen pääjoukko livahtikin sitten toukokuun lopulla arktikaan keskittyneiltä stajareilta lähes huomaamatta - kuten ennenkin. Toukokuun yksilömäärä, 17 yksilöä, koostui yksittäisistä havainnoista lukuun ottamatta Kes:n 4 yksilöä 17.5. (KM).

Varpushaukkamuuton kulku noudatteli kokonaisuudessaan samaa aikataulua Buteoiden kanssa: Ensimmäiset yksittäiset muuttajat huhtikuun alkupäivinä, päämuutto huhtikuun 20. päivän tienoilla ja päättyminen toukokuun puolivälissä. Päämuuttopäivät ja -paikat olivat samat kuin Buteoilla: 14.4. Kit Niinikumpu 1 p 10 m (ML,HPö,HR). 19.4. Joe Repokallio 12 m (ML), 22.4. Kit Niinikumpu 11 m (PH,MK,ML,HPä), ja 29.4. Keskk. Pohjois-Karjalan oloissa komeat 26 m (KM).

Kanahaukan kevätmuutto oli tavanomaisen mitäänsanomaton. Yleensä "genttejä" havaittiin muun petomuuton ohessa 1-2 yks. päivässä. Kuitenkin 29.4. Keskk:ssa peräti 6 muuttavaa (KM).

Sinisuohaukkoja havaittiin keväällä -84 poikkeuksellisen paljon, peräti 87 yksilöä. Muutto kesti kuukauden päivät alkaen huhtikuun puolivälissä. Selvä muuton keskittyminen tapahtui 19-24.4., jolloin nähtiin yhteensä 43 yksilöä eli puolet kokonaissummasta. Parhaat paikat 19.4. Joe Repokallio 4 m (+ 5 Circus sp:tä) (ML), 21.4. Lie Sokovaara 5 m (AA) ja Out-Lip 5 p 2 m (ML), sekä 22.4. Kit Niinikumpu 5 m (PH,MK,ML,HPä). Sukupuolien välinen ero muuton ajoittumisessa oli selkeä: 21.4. todettiin ensimmäiset naaraat ja tuolloin sukupuolijakautuma oli 25♂ - 2♀!

Ruskosuohaukka tuntuu jatkavan voittokulkuaan. Havaittu yksilömäärä (20) oli jälleen uusi ennätys. Maakuntamme pesimäpaikat miehitetiin jo hyvissä ajoin ennen huhtikuun loppua järvien ollessa vielä pääosin jään peitossa. Out-Sysmäjärvellä oli pari paikalla jo 17.4. (HLV, KL) ja Kit Muljulassa 2 paria 25.4. (PJ). Muutontarkkailupaikoilla havaittiin tavallista enemmän muuttavia "ruskiksia" - havainnot enimmäkseen huhtikuun lopulta.

Kalasaäskellä muutto painottui totutusti huhtikuun loppuun. Kuun puolivälin ensiharhailijoiden jälkeen jo 22.4. nähtiin Kit Niinikumussa 3 sääkseä matkalla pohjoiseen (PH,MK,ML,HPä). Muuton huippu 29.4. Vär Sääperillä 6 yksilön (4 p 2 m) voimin (PH,ML ym.). Viimeisiä muuttajiksi tulkittuja havaittiin toukokuun puolivälissä.

Nuoli-, ampu- ja tuulihaukkoja havaittiin tavallista enemmän, tosin tavanomaiseen aikaan: nuolihaukan yksilömäärä 13 (keväällä -83 8), ampuhaukan 41 (25) ja tuulihaukan 41 yksilöä (32). 25.5. havaittiin Kon Pitkärannassa 3 nuolihaukkaa (ML) - muut nuolihaukkahavainnot koskivat yksinäistä lintua. Ampuhaukan kohdalla ainoa päämuuttoon viittava havainto oli 18.4. Kon Romo 4 yks. (JMe). Tuulihaukan paras määrä oli 21.4. Lip Ahonkylä 3 p (ML).

	30.3-10.4.	11-20.4.	21-30.4.	1-10.5.	11-20.5.	21.5.-3.6.	Yht.
Hiirihaukka	8	107	107	8	1	-	231
Piekana	-	211	302	19	2	1	535
Buzzard	2	155	223	14	5	5	404
Mehiläishaukka	-	-	4	-	6	11	21
Varpushaukka	6	69	110	13	4	-	202
Kanahaukka	4	11	11	1	-	-	27
Accipiter sp.	1	1	10	-	-	-	12
Sinisuohaukka	1	28	49	7	2	-	87
Ruskosuohaukka	-	3	8	6	2	1	20
Circus sp.	-	7	7	2	-	-	16
Kalasaäski	-	2	22	3	2	1	30
Nuolihaukka	-	-	2	1	5	5	13
Ampuhaukka	6	20	11	2	2	-	41
Tuulihaukka	-	18	18	4	1	-	41
Falco sp.	-	-	2	1	1	1	5
Pikku peto sp.	-	-	2	-	-	-	2
Peto sp.	-	-	3	2	-	1	6
Yhteensä	28	632	891	83	33	26	1693

Taulukko. Päiväpetolintujen kevätmuutto Pohjois-Karjalassa 1984.

VAELLUSLINNUT JA OSITTAISMUUTTAJAT KEVÄÄLLÄ 1984

Lähes poikkeuksetta vaelluslinnut liikkuvat keväällä vähäisemmässä määrin tai ainakin huomaamattomammin kuin syksyllä. Tätä vaelluskevättä luonnehtivat tilhi ja pyrstötiainen, jotka syksyn ja talven runsaan esiintymisen jatkoksi liikkuivat vielä keväälläkin. Vaelluslintulomakkeella olevien lajien lisäksi toivotaan, että myös naakan muuttohavainnoista ilmoitettaisiin tässä yhteydessä.

Tällä kertaa havaintojaan ilmoittivat HKa,HKo,ELp,ELn,ML,MO,MP ja JP.

Pikkutikka Neljä havaintoa paikallisista linnuista: 18.3. Kon Selkie (HKo), 9.4. Joe Rantakylä 1 (HKa ym.), 16.4. Joe Höyt. kanava 1 (ML) ja 6.5. Rää Vuoniemi 1 (ML ym.).

Pohjantikka Soidintava ♂ 19.5. Joe Pilkossa (ELn).

Palokärki 5.5. Lie Rauhala 1 (MO).

Korppi Yksittäisiä vaeltelijoita osittain lajin pesimisaikana: 6.3. Joe Nolja 1 NW (ELn), 20.3. Joe Linnunlahti 1 NW (HKa), 25.3. Joe Rantakylä 2 S (ML,AV), 19.4. Joe Repokallio 5 kiert. (ML), 20.4. Out-Sysmäjärvi 2 kiert. (ML), 25.4. Joe Höyt. kanava 1 m (ML) ja 29.4. Lie Timitra 2 N (ELp).

Pyrstötiainen Kovan vaellussyksyn jälkeen näkyi vielä keväälläkin pikkuparvia: 17.3. Joe Nolja 1 p (ELn), 31.3. Out-Sysmäjärvi 2 p (ML,HR), 2.4. Kon Selkie 10 p/m (HKo), 7.4. Joe Linnunlahti 15 p/m (ELn), 7.4. Lie Lamminkylä 2 m (ELp), 13.4. Kon Selkie 2 p (HKo), 16.4. Joe Höyt. kanava 2 p ja Joe Linnunlahti 2 p (ML).

Pähkinänakkeli Kevään viimeisiä: 10.3. Joe Nolja 1 ja 6.4. Joe Nolja 1 p (ELn).

Puukiipijä 4.4. Joe Linnunlahti 1 NW (HKa).

Tilhi Pihlajanmarjoja riitti maastossa pitkälle kevääseen ja niinpä myös tilhiä viipyi ainakin asutuskeskuksissa läpi talven. Maaliskuulla tavattiin paikoin marjojen vähenemisen seurauksena nälkiintyneitä tilhiä. Joensuussa tilhiä nähtiin säännöllisesti pikkuparvina aina huhtikuun puoliväliin saakka (ML,HKa,JP). Näistä mainittakoon 6.4. Joe Linnunlahti 30 p (JP), 6.4. Joe Mutala 40 p (ML) ja 7.4. Joe Rantakylä 37 m (ML ym.). Lieksasta ilmoitettiin 16.3. 8 p ja 30.3. 7 p (ELp) maaliskuun alun 30-40 tilhen parvien rippeiksi. Huhtikuun puolenvälin jälkeen jo niukasti havaintoja: 18.4. Joe Keskusta 10 p (ML), 23.4. Joe Mutala 5 p (ML), 25.4. Joe Linnunlahti 1 p (ML), 25.4. Lip Ylämylly 15 p (ML), 27.4. Kon Kulho 5 p (ML), 30.4. Lie Kirkkopuisto 2 p (ELp), 4.5. Lie Rauhala 4 p (ELp) ja 5.5. Lie Petroniemi 2 m (ELp).

Vihervarpunen Muutto alkoi huhtikuun alussa: 6-10.4. nähtiin monin paikoin yksittäisiä lintuja (ML,ELn,HKa). Muuton myöhemmistä vaiheista ei tietoa.

Urpiainen Niukka esiintyminen, yli 10 yksilön parvet: 7.4. Joe Linnunlahti 20 NE (JP), 8.4. Joe Linnunlahti 65 N ja Höyt. kanava 40 kiertevää (ML ym.), 10.4. Joe Rantakylä 15 N (HKa) ja 11.4. Joe Rantakylä 11 m (HKa).

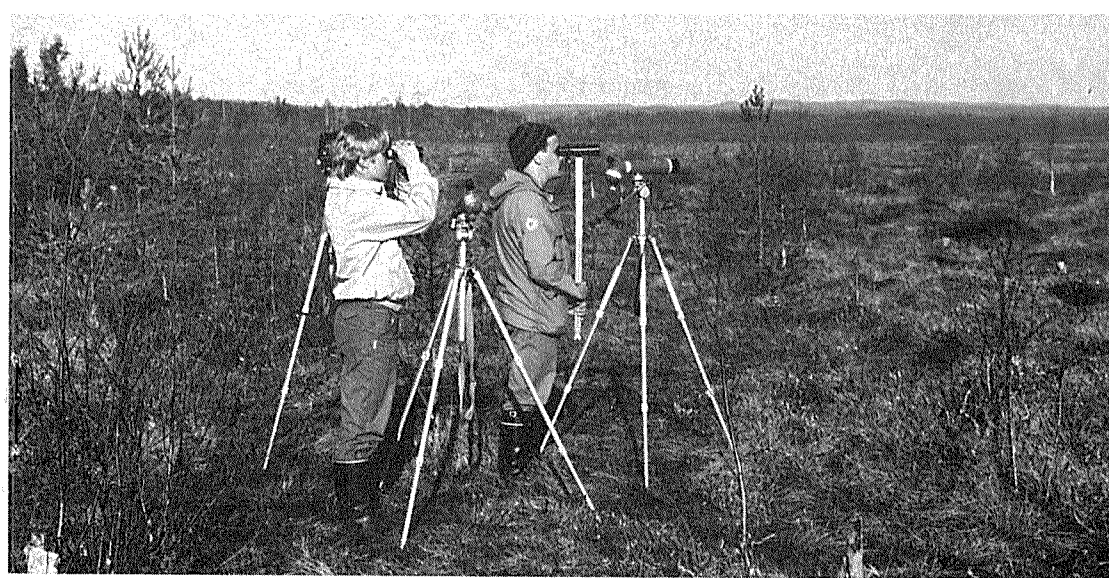
Käpylinnut Vähäistä kevätliikehdintää, joka käpylintujen kohdalla oikeastaan onkin "syysvaellusta": 17.3. Joe Naljokka 1 m (ELn), 1.4. Joe Linnunlahti 1 m (JP), 10.4. Joe Rantakylä 4 m (HKa ym.), 14.4. Kit Niinikumpu 9 m (ML ym.), 16.4. Joe Höyt. kanava 2+1 kiert. (ML), 6.5. Rää Vuoniemi 5 NE, 8 SE (ML ym.), 20.5. Out Vuonos 14 m (HKo) ja 24.5. Kon Selkie 11 m (HKo).

MUUAN POHJOISKARJALAINEN HAVAINTOVERKOSTO ELI YHTEISMUUTONHAVAINNOINTI 24.4.1984

Mauri Leivo

Alkukeväästä viime vuonna suoritti yhdistyksemme havaintovastaava valtakunnallista lintuharrastusta palvelevan teon (?) muuttamalla viime hetkillä Siipirikon kevätnumeron käsikirjoitusta ahtamalla lehteen ilmoituksen valtakunnallisesta yhteismuutoshavainnoinnista, 24. huhtikuuta. "Ahtamishetkellä" mielessä käväisivät lukuisat stajikukkulat, jotka olisivat miehitettynä tuona yhteisen ponnistelun päivänä, ja monet hyvät havainnot, joita sitkeä, koko päivän kestävä repiminen tuottaisi.

Mutta kuinka kävikään. Kun havaintojen palautusaika tuli - ja menitippui samaisen havaintovastaavan postiluukusta yksi ainokainen parisivuinen tuote aiheesta "Yhteismuutoshavainnointi 24.4.-84". Havaintopaikka oli Kon Selkie ja havainnoitsijat Ari Kokkonen, Harri

Yhteismuutoshavainnointipäivänä miehitettiin Pohjois-Karjalassa useitakin mallikkaita lintupaikkoja - havainnot vain valitettavasti unohtuivat palauttamatta (= kirjaamatta?). Kuvassa lintumiehiä Kontiolahden Pitkärannassa (Valok. Mauri Leivo)

Kontkanen ja Jarmo Pautamo. Kiitokset heille ja nuhteet muille (mukaan lukien mm. havaintovastaava)! Seuraavassa mielenkiintoisimmat havainnot Kon Selkieltä 24.4.: 7 Anseria (joista 2 metsähanhea), 50 petoa (mm. 33 Buteota, 2 sinisuota ja 2 kalasääskeä), 4 kurkea ja 2 "tsik"-sirkkua.

PÖLLÖT 1984 POHJOIS-KARJALASSA

Hannu Lehtoranta

Pöllöhavaintojaan ilmoitti nyt 42 havainnoitsijaa. Määrä on sama kuin v. 1982 ja noin kymmenen enemmän kuin v. 1983.

Havainnoitsijat ansaitsevat nimensä julkisuuteen kiitosten saattelemana (suluisa kunta ja tarkastettujen pönttöjen ja kolojen määrä):

Ahola Pentti (Kii,Pyh 16), Alanen Markku (Lip), Erola Reijo (Eno 1), Halonen Markku (Rää 3), Hottola Petri (Pol ym.), Hyytiäinen Jukka (Kes), Jaskanen Kari (Lie), Junttila Irene (Eno), Juuan Lintuharrastajat (Lehtoranta Hannu, Aila, Jouni, ja Jukka, Nekkonen Juha, Kirjavainen Harri ja Ari, Halonen Jari, Kukkonen Henna, Kallinen Pentti) (Juu,Nur 98), Juvaste Risto (Joe,Kon 8), Kauhanen Hannu (Joe,Eno 4), Kinnunen Jukka (Lip,Out 10), Kivivuori Hannu (Vär), Kontkanen Harri (Kon 4), Komu Risto (Ilo), Korhonen Veikko (Val 20), Koskela Kimmo (Pyh,Kon,Joe,Kii, Rää,Eno 70), Leivo Mauri (Out), Lieksalaiset (Lappi Esko, Määttä Arto, Nuutinen Keijo, Ojala Marko, Ihalainen Harri, Riikonen Matti)(Lie 20),

Martiskainen Kimmo (Kes), Mertanen Jouni (Kon), Miettinen Juha (Joe, Ilo Kii, Eno 35), Missonen Tapani (Toh), Piironen Matti (Kon), Pusa Jukka (Lip, KonJoe 40), Räsänen Hannu (Out), Saarialho Heikki (Toh) ja Varis Helli (Tuu).

Tutkimustehokkuus

Tarkastettujen pönttöjen ja kolojen määrä lisääntyi vain muutamalla pesäkololla. Määrä oli nyt 333, kun se v. -83 oli 326 (v. -82 235). Näiden lisäksi ilmoitettiin tarkastetuksi 267 telkänpönttöä, 27 variksen ja 30 harakan pesää. Isoja risupesiä, joissa ei pesinyt haukkaa, tarkastettiin noin 40.

Edellä mainitut tarkastusmäärät ovat melko tarkasti samat kuin vuonna 1983, joten näiltä osin tulokset ovat hyvin vertailukelpoisia.

Tarkastelutehokkuus eri kunnissa salviää taulukosta 1. Odotukset hyvästä pöllövuodesta sai myös kuunteluretkeilijät liikkeelle. Kuunteluretkiä tehtiin 31 kpl yhteispituudeltaan 1045 km. Kuuntelukertoja ilmoitettiin 495. Vuoden 1983 lukemat olivat 19 kpl - 792 km - 345 kertaa.

Taulukossa 1. on esitetty myös pöllönkuuntelut kunnittain. Parhaiten tutkittuja kuntia olivat Juuka, Kontiolahti ja Pyhäselkä. Hyvä kuva

	VP	VPL	LP	HP	HPL	VaP	VaPL	TP	Yht.	Pöllöretket
Eno	5	1	2	4	-	-	-	-	12	-
Ilomantsi	8	1	-	17	-	-	-	200	26	-
Joensuu	1	-	8	2	-	-	-	-	11	2/ 5/ 2
Juuka	18	4	1	55	3	2	3	7	86	6/242/128
Kesälahti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7/290/140
Kiihtelysvaara	8	-	5	8	-	-	-	-	21	1/ 8/ 2
Kitee	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontiolahti	10	-	10	12	-	-	-	1	32	7/119/ 48
Lieksa	5	-	-	15	-	-	-	5	20	1/ 10/ 8
Liperi	9	-	13	18	-	-	-	22	40	4/ 98/ 45
Nurmes	-	1	-	10	2	-	1	2	13	1/ 22/ 9
Outokumpu	-	1	-	4	1	-	-	20	6	2/ 35/ 22
Polvijärvi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/ 32/ 14
Pyhäselkä	6	-	28	5	-	-	-	-	39	3/ 90/ 30
Rääkkylä	2	1	1	2	-	-	-	5	6	2/ 37/ 10
Tohmajärvi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/ 10/ 5
Tuupovaara	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-
Valtimo	-	5	1	6	5	-	3	5	20	3/ 31/ 27
Värtsilä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/ 15/ 5
Yhteensä	72	13	69	159	11	2	7	267	333	31/1044/495

Taulukko 1. Pohjois-Karjalassa v. 1984 tarkastettujen pönttöjen ja luonnonkolojen määrät kunnittain sekä pöllönkuunteluretket. Selitykset: VP = viirupöllö, LP = lehtopöllö, HP = helmipöllö, VaP = varpuspöllö, VPL = viirupöllölle sopiva luonnonkolo, HPL = helmipöllölle sopiva luonnonkolo, VaPL = varpuspöllölle sopiva luonnonkolo, TP = telkänpönttö (joita ei ole huomioitu yhteensä sarakeeseen). Pöllöretkien kohdalla luvut vasemmalta oikealle ovat retkien määrä/yhteispituus/kuuntelukertojen määrä.

saatiin ensimmäistä kertaa myös Kesälahden pöllötilanteesta, kun kuuntelua tehtiin lähes 300 km:llä. Valitettavasti Kesälahdella ei vielä ollut tarkastettavia pönttöjä.

Huonosti tutkittuja kuntia olivat Kitee, Tohmajärvi, Tuupovaara ja Värtsilä. Sarvipöllöä lukuunottamatta jäi myös Polvijärven pöllötilanne heikosti selvitettyksi.

Havaintojen suhteen ei nyt jäänyt yhtään kuntaa nolville.

Ravintotilanne

Myyräkantojen seuranta on muutaman vuoden ajan suoritettu Juuassa. Kevään koepyynti osoitti myyrien määrän olevan nousussa. Syksyllä toteutettu pyynti vahvasti olettamuksia, sillä syksyllä tulos oli kolminkertainen kevääseen verrattuna.

Muulla myyrätutkimusta ei tehty, joten arvailut ravintotilanteesta perustuvat pöllöihin ja niiden pesimiseen. Myyrähuippu näytti olleen Polvijärven, Outokummun ja eteläisen Juuan alueella. Myös Lieksassa tilanne oli hyvä. Läänin pohjoisosissa huippu saavutettaneen vuoden 1985 puolella. Eteläisessä Pohjois-Karjalassa Kesälahden - Kiteen seuduilla pöllöjä ja ilmeisesti myös ravintoa oli vähän.

Pesinnästä

Pöllövuosi 1984 oli ilmeisesti Pohjois-Karjalan osalla huippuvuosi, vaikka pieniä toiveita myyrähuipun jatkumisesta vuoden 1985 puolelle onkin olemassa.

Kaikkiaan pöllöreviirejä todettiin 261, joista pesintä varmistettiin 153 tapauksessa. Lisäksi tehtiin 26 pöllöhavaintoa, joita ei voinut tulkita reviireiksi.

Tätä parempi pöllövuosi on v. 1973 alkaneen tutkimusjakson aikana koettu vain v. 1977. Tuolloin reviirejä löydettiin 448, joista peräti 232 oli helmipöllöreviirejä. Varmoja pesintöjä oli v. 1977 157 eli vain neljä enemmän kuin v. 1984. Pesintätulokset esitetään jäljempänä lajeittain.

Katsaus eri lajien pesintään v. 1984

Helmipöllö Helmipöllöreviirejä saatiin selville yhteensä 90, joista 31:llä pesintä varmistettiin. Määrällisesti eniten pesintöjä löytyi Juuasta (7) ja Pyhäselästä (6). Pesimistulosta kuvaavat arvot paranivat edellisestä vuodesta selvästi. Munamäärän keskiarvoksi muodostui 5.31 (n=16). Kuoriutuneiden poikasten keskiarvo oli 5.00 (n=10) ja rengastusikäisten 4.19 (n=19). Pesinnöistä tuhoutui munavaiheessa 4 ja poikasvaiheessa 1. Poikastuotoksi aloitettua pesintää (= aloitettu muninta) kohden tulee 3.38 poikasta/poikue. Poikasia rengastettiin 76 ja naaraita 7. Lisäksi kontrolloitiin yksi naaras.

Pönttöjen asumisprosentiksi tuli 14,0 % (9,7 %, jos laskentaan otetaan mukaan lehtopöllön kokoluokka). Asumisprosentin laskennassa otin käyttöön menetelmän, jonka uskon antavan entistä paremman kuvan pöllöjen esiintymisestä. Laskennassa otin mukaan niiden pöntöttäjien pöntöt, joilla on maastossa vähintään 5 sopivaa pönttöä. Myös sattumapesinnät esimerkiksi telkämpöntöissä on jätetty laskennan ulkopuolelle. Pesistä oli telkämpöntöissä kaksi, kot-taraispöntöissä kolme, viirupöllön pöntöissä kaksi ja luonnonkolossa yksi.

Lehtopöllö Lehtopöllön pesintä oli määrällisesti toisinto edellisestä vuodesta, sillä 16 reviiiriltä varmistui seitsemän pesintää (v. -83 16/8). Lisäksi tavattiin yksi lintu, jota ei ole tulkittu reviiiriksi. Kaikki pesinnät sijaitsivat perinteisellä alueella - Pyhäselkä, Liperi, Kontiolahti ja Joensuu. Pari reviiiriä löytyi näiden lisäksi myös Tohmajärveltä. Munamäärän ja kuoriutuneiden poikasten määrän keskiarvoksi tuli 4.25 (n=4). Rengastusikäisiä poikasia oli 3.71 (n=7), mikä on 0,9 poikasta enemmän kuin edellisenä vuonna. Tuhoutuneita pesiä ei ollut, joten poikastuotoksi aloitettua pesintää kohden tuli tuo sama 3.71. Tässä on syytä huomata, että laskenta perustuu rengastusikäisten poikasten määrään. Lentopoikasten määrää ei voi luotettavasti selvittää, koska kaikkia pönttöjä ei tarkasteta enää rengastuksen jälkeen. Nytkin kahdella pesällä menehtyi kolme poikasta vielä rengastuksen jälkeen. Poikasia rengastettiin yhteensä 26. Naaraita rengastettiin yksi ja kolme kontrolloitiin. Pönttöjen asumisprosentiksi tuli 10,4 %.

Viirupöllö Viirupöllö on parina viimeisenä vuonna ollut Pohjois-Karjalan runsaslukuisin pesijä. Nyt tuo asema odotetusti mureni, mutta vieläkin viirupöllö oli kolmanneksi runsain pesimälaji. Reviiirejä löytyi 20 ja niiltä varmistui 11 pesintää. Tavattuja lintuja oli kaksi. Reviiirit ja pesät jakaantuivat yllättävän tasaisesti läänin eri kuntiin ja niinpä mistään kunnasta ei löytynyt kahta pesää enempää. Pesistä viisi oli pöntöissä, neljä luonnonkoloissa ja yksi isossa risupesässä. Munamäärän keskiarvo oli 3.00 (n=4), kuoriutuneita poikasia 2.50 (n=2) ja rengastusikäisiä 2.44 poikasta/pesä (n=9). Kaksi pesintää tuhoutui munavaiheessa, joten poikastuotoksi aloitettua pesintää kohden tuli 2.00, mikä on täsmälleen sama kuin edellisenä vuonna. Poikasia rengastettiin 17 ja naaraita 2. Lisäksi kontrolloitiin kaksi naarasta.

Hiiripöllö Suhteellisen hyvästä myyrävuodesta huolimatta hiiripöllöt olivat vähissä. Juuasta löytyi koivupötkkelön latvasta 4 poikasen pesä, joka kuitenkin tuhoutui. Alkukevällä Pyhäselässä tavattiin yksi yksilö.

Lapinpöllö Edellisenä vuonna lapinpöllö oli kateissa, mutta nyt saatiin tietoon neljä reviiiriä, joista löytyi kaksi pesää. Reviiirit olivat Lieksassa ja Tohmajärvellä. Juuassa ja Lieksassa tapahtui pesintä isoissa risupesissä. Molemmissa pesissä oli kaksi poikasta. Edellä mainittujen lisäksi tavattiin Tohmajärvellä ja Värtsilässä saalistavat linnut.

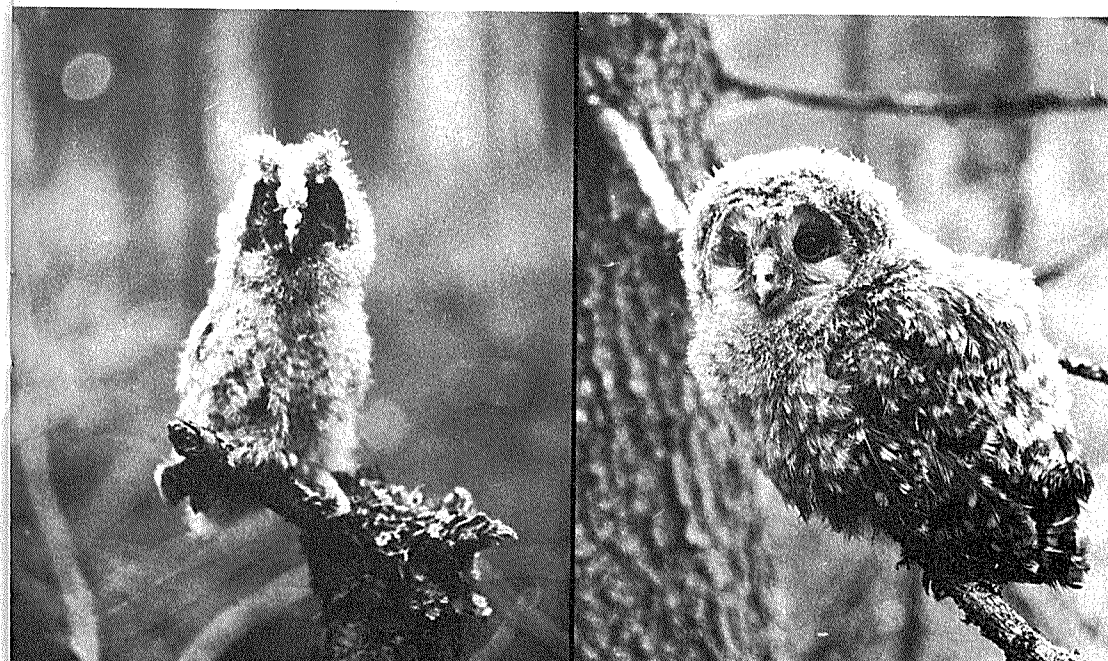
Huuhkaja Pari uutta mielenkiintoista reviiiriä löytyi kevään pöllökuunteluissa. Kaikkiaan reviiirejä oli viisi, joista yhdellä Juuassa kehittyi yksi poikanen. Tämä metsän peikko rengastettiin. Muut reviiirit sijaitsivat Pyhäselässä, Juuassa ja Valtimolla kaksi. Uusien huuhkajareviirien etsinnässä kannattaa pitää yhteyttä alueella asuviin ihmisiin, vaikka valtaosa ilmoituksista paljastuukin tarkastuksissa viirupöllöiksi.

Varpuspöllö Varpuspöllö säilyi edelleen vähälukuisena lajina. Aäntelevä koiras tavattiin viidellä reviiirillä, mutta yhtään varmaa pesintää ei todettu. Reviiirit olivat Kontiolahdessa, Liperissä, Outokummussa ja Juuassa kaksi.

Suopöllö Suopöllöreviiirejä löydettiin 14 ja viidellä niistä pesintä varmistui. Näiden lisäksi nähtiin 12 yksilöä, joita ei ole tulkittu reviiiriksi. Varmoja pesintöjä on todettu enemmän vain v. 1980, jolloin varmistui 12 pesintää. Tämän vuoden pesimäkuntia olivat Juuka (a), Lieksa, Nurmes ja Polvijärvi. Polvijärven pesintä varmistui, kun kanahaukan pesältä löytyi yhden aikuisen ja kolmen poikasen jätteet. Samalta pesältä varmistui myös tuulihaukan pesintä. Kahdelta pesältä saatiin poikasmäärä selville, ja se oli molemmissa neljä. Kolme poikasta rengastettiin.

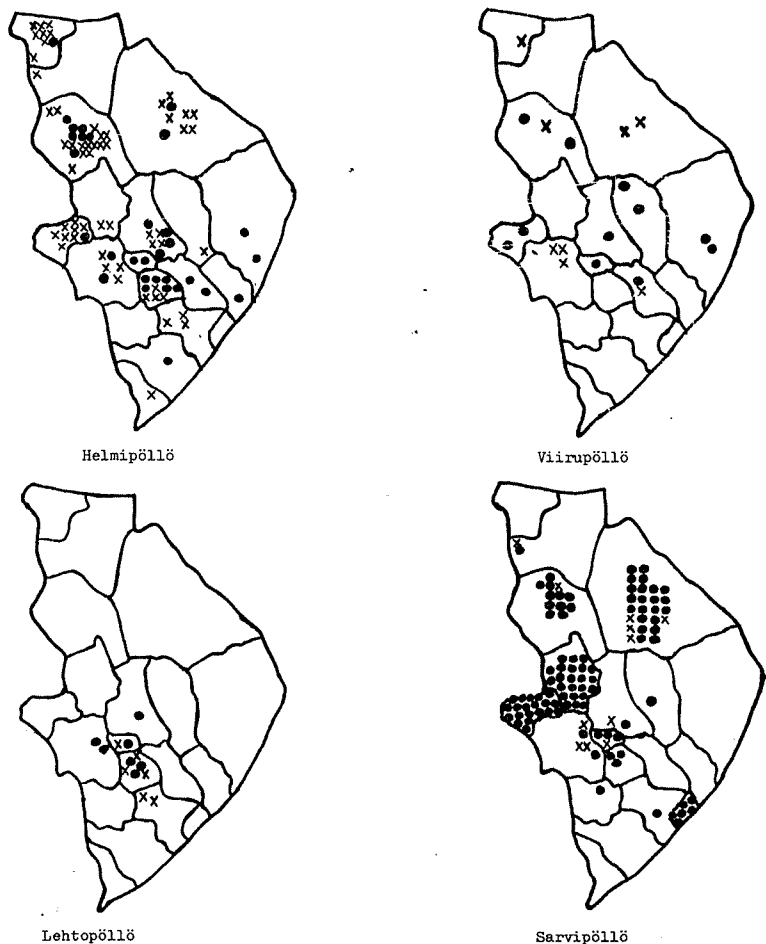
Sarvipöllö Sarvipöllö oli selvästi vuoden 1984 yleisin pöllö. Reviiirejä löytyi 106 ja niistä varmistui 95 pesintää, mikä on uusi ennätys (v. -77 120/45). Tavattuja lintuja löytyi lisäksi kahdeksan. Valtaosa varmoista pesinnöistä oli poikuehavainnoita, eikä tarikkaa poikasmäärää sen vuoksi useinkaan saatu selville. Pesälöytöjä tehtiin yksitoista. Munamäärän keskiarvoksi tuli 4.00 (n=4) ja sama oli lukema myös kuoriutuneiden poikasten kohdalla. Rengastusikäisiä poikasia oli 3.44/poikue (n=9). Kaksi pesintää tuhoutui, joten poikastuotoksi aloitettua pesintää kohden tuli 2.82. Poikasia rengastettiin 24. Parhaat pesimäkunnat olivat Polvijärvi (23), Lieksa (22), Outokumpu (20) ja Juuka (11). Sarvipöllöt olivat vähissä etelässä Kesälahdella ja Kiteellä sekä pohjoisessa Nurmeksessa ja Valtimolla.

Lintumaailman menninkäisiä. Oikealla viirupöllön ja vasemmalla sarvipöllön poikanen (Valok. Hannu Lehtoranta)

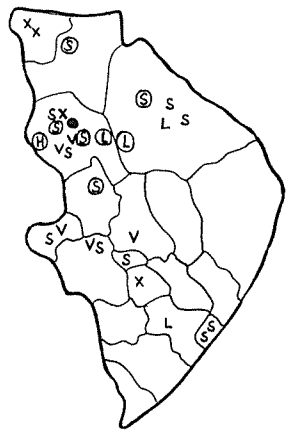

	Huuh- kaja	Hiiri- pöllö	Varpus- pöllö	Lehto- pöllö	Lapin- pöllö	Viiru- pöllö	Sarvi- pöllö	Suo- pöllö	Helmi- pöllö	Kunta yht.
Eto	-	-	-	-	-	2/2 (1)	1/1	-	1/0	4/3 (1)
Ilomantsi	-	-	-	-	-	2/2	-	-	2/2	4/4
Joensuu	-	-	-	2/1	-	1/1	4/3 (3)	1/0 (2)	2/2	10/7 (5)
Juuka	2/1	1/1	2/0	-	1/1	3/1	12/11	4/2 (1)	22/7	47/24 (1)
Kesälahti	-	-	-	-	-	-	-	-	1/0	1/0
Kiihtelysvaara	-	-	-	-	-	2/1	-	-	2/2	4/3
Kitee	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1	1/1 (2)
Kontiolahti	-	-	1/0	1/1	-	2/1 (1)	2/1 (2)	3/4	8/4	13/7 (3)
Liekka	-	-	-	-	2/1	2/0	26/22	3/1 (5)	9/2	42/26 (5)
Liperi	-	-	1/0	5/2	-	3/0	5/2	1/0	7/2	22/6
Nurmes	-	-	-	-	-	2/1	1/1	1/0	1/0	4/2
Outokumpu	-	-	1/0	-	-	2/2	20/20 (1)	1/0	9/1	33/23 (1)
Polvijärvi	-	-	-	-	-	-	23/23 (1)	1/1	2/0	26/24 (1)
Pyhäselkä	1/0	- (1)	-	6/3	-	-	3/3	- (1)	10/6	20/12 (2)
Rääkkylä	-	-	-	-	-	1/1	1/1 (1)	-	-	2/2 (1)
Tohmajärvi	-	-	-	2/0 (1)	1/0(1)	1/1	1/1	-	3/0	7/1 (2)
Tuupovaara	-	-	-	-	-	1/1	1/1	-	1/1	1/1
Valtimo	2/0	-	-	-	-	1/0	-	-	9/1	12/1
Värtsilä	-	-	-	-	- (1)	-	6/6 (1)	2/0	-	8/6 (2)
Laji yht.	5/1	1/1 (1)	5/0	16/7 (1)	4/2(2)	20/11(2)	106/95 (8)	14/5 (12)	90/31	261/153 (26)

Taulukko 2. Pöllöjen pesintä Pohjois-Karjalassa v. 1984. Luvut vasemmalta oikealle ovat havaittujen reviirien yhteismäärä/vermojen pesintöjen määrä. Suluiissa pelkiksi tapaamisiksi tulkittujen havaintojen määrä.

Kartta 1. Helmi-, viiru-, lehto- ja sarvipöllön pesät (•) ja reviirit (x) Pohjois-Karjalassa v. 1984.

Huhukajan poikanen (Valok. Hannu Lehtoranta)

Kartta 2. Hiiripöllön (H), varpuspöllön (V), lapinpöllön (L), Suopöllön (S) ja huuhkajan (X) reviirit Pohjois-Karjalassa v. 1984. Pesinnöissä symboli on ympyröity (huuhkajalla •).

Rengastaja	Huuh- kaja	Hiiri- pöllö	Varpus- pöllö	Lehto- pöllö	Lapin- pöllö	Viiru- pöllö	Sarvi- pöllö	Suo- pöllö	Helmi- pöllö
Ahola Pentti	-	-	-	-	-	-	-	-	9+0+0
Kinnunen Jukka	-	-	-	-	-	3+0+0	4+0+0	-	-
Koskela Kimmo	-	-	-	19+1+3	-	6+2+0	-	-	21+5+1
Lehtoranta Hannu	1+0+0	-	-	-	2+0+0	1+0+0	10+0+0	3+0+0	27+1+0
Miettinen Juha	-	-	-	-	-	7+0+2	10+0+0	-	10+1+0
Pusa Jukka	-	-	-	7+0+0	-	-	-	-	4+0+0
Timonen Pentti	-	-	-	-	-	-	-	-	5+0+0
Yhteensä	1+0+0	-	-	26+1+3	2+0+0	17+2+2	24+0+0	3+0+0	76+7+1
									Yhteensä 149+10+6

Taulukko 3. Pöllörensastukset Pohjois-Karjalassa vuonna 1984. Luvut vasemmalta oikealle: poikasrensastukset+q-rensastukset+q-kontrollit.

Yhteenveto

Vuosi 1984 oli Pohjois-Karjalan keskiosissa selvä huippuvuosi. Alueella pesi ennätysmäärä sarvipöllöjä ja myös muita pöllöjä esiintyi hyvin. Myyräkannat kestivät ilmeisesti hyvin läpi pesimäkauden eikä merkittäviä pesätappioita esiintynyt. Nämä vähäiset pesätuhot keskittyivät Pyhäselän-Joensuun alueelle, joten saattoi olla, että siellä ravintotilanne huononi kesken pesimäkauden. Tulevaisuuden ennustaminen on aina vaikeaa, mutta viimevuotinen ennuste piti niin hyvin paikkansa, että esitän tässä uuden myös vuodelle 1985. Näyttää siltä, että huippuvuosi tulee läänin pohjoisosaan Juuka-Nurmes-Valtimo-Liekka alueelle. Muualla läänissä voi olla melko hiljaista.

Lopuksi vielä terveiset havainnoitsijoille. Kortistointi on jo hyvässä kunnossa ja pyydän havainnoitsijoita käyttämään annettuja numeroita. Ilmoittakaa kaikkien tarkastettujen pönttöjen numerot, vaikka niissä ei olisi pesintää, jotta voin merkitä tiedon kortille.

Pyydän myös selventämään päällekkäisyydet kuuntelulomakkeen ja havaintolomakkeen välillä. Esimerkiksi jos kevään kuunteluissa tavataan pöllö ja reviiiriltä löydetään myöhemmin pesä, olisi tästä syytä tehdä merkintä esimerkiksi kuuntelulomakkeelle.

Lisäksi porukalla tehdyillä kuunteluretkillä on syytä sopia kuka tekee kuuntelulomakkeen.

Kirjoittajan osoite: Kehäkatu 15 B 8 75520 Nurmes
Puh. 976-21889 (k), 976-20528 (t).

KIRJALLISUUS

- KOSKELA, K. 1978: Pöllöt 1977 Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 5: 2-13
- KOSKELA, K. 1979: Pöllöt 1978 Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 6: 15-18
- LEHTORANTA, H. 1982: Pohjois-Karjalan pöllöt 1979-81. Siipirikko 9: 16-22
- LEHTORANTA, H. 1983: Pohjois-Karjalan pöllöt 1982. Siipirikko 10: 57-60
- LEHTORANTA, H. 1984: Pöllöt 1983 Pohjois-Karjalassa. Siipirikko 11: 91-97
- PUSA, J. ja V. 1981: Pöllöjen pesivät kannat Pohjois-Karjalassa 1973-80. Siipirikko 8: 95-107.

VIIRUPÖLLO

Piirroksat Tarja Hirvonen

PINNARALLIPÄIVÄ 12.5.1984 POHJOIS-KARJALASSA

Petri Hottola, Hannu Kauhanen & Mauri Leivo

Pinnarallin viettoa kokeiltiin Joensuun seudulla 1970-luvun alussa. Sen jälkeen kyseisen jalon urheilumuodon harrastus sammui totaalisesti. Tammikuun pimeinä päivinä 1984 hiipui kuitenkin "idänkäkeläisten" pinnatäyteisiin mieliin loistokkaalta tuntunut aate pinnarallista - semmoisesta oikeasta, jollaiseen vuosittain osallistuvat etenkin Helsingin ja Turun pinnamiehet sankoin joukoin. Oitis lähetettiin sana Pohjois-Karjalan pinnamiehille sekä haaste Etelä-Karjalaan. Pinnarallissahan pitää aina olla mukana aimo annos veristä taisteluhenkä, ja koska rannikon porukoiden kanssa oli kyseenalaista ryhtyä kisailemaan, koettiin Etelä-Karjalan pinnamiehille julistettava haaste mielekkääksi. Etelä-Karjalassa otettiin haaste tyytyväisyydellä vastaan ja muutamia porukoita saatiin liikkeelle.

Säännöistä tiedusteltiin Helsingin/Turun miehiltä ja ne otettiin sel-laisenaan myös Karjalan miesten käyttöön. Rajoituksia tehtiin mm. muutamien lajien pesällä käynteihin. Pinnon ilmoittamisessa otettiin Etelän vastaavaa lievämpi linja eli RK-lajeja ei pimitettäisi vihollisporukoilta.

Toukokuun toisen lauantain eli 12. päivän koittaessa lähti liikkeelle kolme porukkaa, joista tosin yksi luopui kesken kisan (kyseinen seurue jääköön nimeämättä). Kahden loppuun saakka puristaneen retkikunnan pinnasaalistuksesta kertovat omiensa puolesta Petri Hottola ja Hannu Kauhanen. PH:lle suotaneen anteeksi lievästi kyseenalaiset kommentit vihollisporukasta, mutta kyseisenlaisia herjoja räkäisen naurun säästyksestä rallin aikana luonnollisesti viljeltiin. ML:n osuudeksi jäi tämän prologin raapustaminen sekä kirjoittajien patistaminen.

"Joensuulaiset"

Joensuun rallitiimi saatiin kokoon varsin myöhäisessä vaiheessa, kun porukat Matti Kapanen ja autottomat Esa Laaninen ja Hannu Kauhanen lyöttäytyivät yhteen. Ennakkovalmistelut jäivät lähinnä muutaman pöllönpesän etukäteistarkastuksen varaan, mutta siitä huolimatta Joensuun joukkue aloitti Noljakasta jo keskiyöllä tavoitteenaan lyödä luu kurkuun itsevarmoille "ammattilaisille". Naurulokki oli peräti puolitoista tuntia ainoa pointsi, kunnes epäonnistuneen varuspöllökeikan jälkeen saavuttiin yökylmään Kontiolahden Pitkärantaan. Isku onnistui yli odotusten, sillä suon laitaan kuuluu mm. kolme jänkäkurppaa, pari riekkoa ja arvokas luhtahuitti. Pitkärannan jälkeen auton keula suunnattiin Jukajärvelle, jossa houkuttimena oli paikallinen puolikesy kyhmyjoutsen. "Santra" ei kuitenkaan

ollut yhteistyöhalukas rallimiesten kesken, mutta lohdutukseksi pinnapussiin ropisi lajeja kolmisenkymmentä, joukossa laulujoutsen ja lehtokurppa.

Koska joensuulaisten taktiikkana oli hoitaa hätäilemättä mahdollisimman paljon ns. pikkuvaikeita lajeja Joensuun seudulta, vietti porukamme aamutunnit maakunnan ykköskaupungissa. Linnunlahdella keskityttiin arktikastajaukseen melko hyvin tuloksin. Paikalta varmistettiin mm. kuikka, pilkkasiipi, meriharakka ja pikkukuovi. Lisäksi huipparvokas sinirinta näyttäytyi vain joensuulaisille. Rallin riemukkaampia hetkiä oli, kun samaan paikkaan saapunut vihollinen antoi näytteen haavoittuvuudestaan oltuaan näkemättä pitkäään edessään istuneet ja vielä päältä lentäneet kolme karikukkoa.

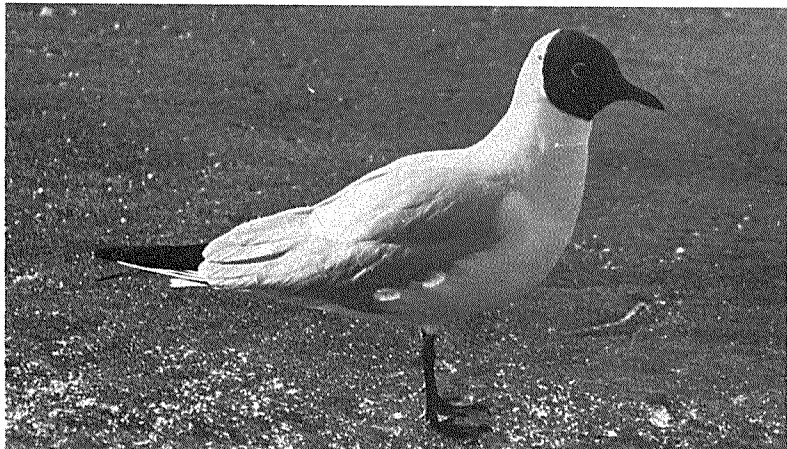
Runsaan ajan käyttäminen Joensuussa tuntui olevan tehokas ratkaisu, sillä rauhallinen komppaus Noljakassa kuuden jälkeen palkittiin käelä, punajalkaviklolla, närhellä ja mustalinnulla. Pikaviisiitti Höytiäisen kanavalle oli uivelon arvoinen. Vihdoin kello kahdeksan maissa porukamme irtautui kaupungista hoitamaan menestyksekkäästi pesiltä neljä pöllölajia, kanahaukan ja puukiipijän.

Pöllöjen perässä ajeleminen metsäisillä pikkuteilla oli jälleen kulan arvoista. Iiksenvaaralla nähtiin jopa yllättävän kovaksi osoittautunut isokoskelo lentämässä pellon yli pohjoiseen. Metsäseuduilla napattiin vielä autosta komea koppelo ja lehtopöllönpesän läheisyydessä lauloi pyy - arvokkaita rallilajeja molemmat.

Pitkärantaan päätettiin tehdä toinenkin keikka - tällä kertaa päivänvalossa. Uusia lajeja olivat ainakin korppi, järripeippo ja metsähänhi, joista joku rikkoi myös aamukymmenen kiepeissä 100 lajin rajan. Ennen puolta päivää oltiin jo matkalla eteläisen maakunnan etapeista ensimmäiseen, Värtsilän Sääperiin, jossa vihollisjoukkio jo käyttäili pintojen toivossa. Heti alkoi armoton herjanheitto vihollisleirissä, mutta esimerkiksi PH:n puheet parista haikaralajista eivät joensuulaisia hämänneet. Paikallisen tundrahamen ja pullahanhiparin varjoon jäi EL:n ja HK:n vaivihkaa nappaamat uuttukyyhykät - edes MK ei tien-nyt lajin hoitumisesta kuin vasta rallin jälkeisinä päivinä.

Joukkueet törmäsivät jälleen ensin Kiteen Päätyeenlahdella (härkälinnun hoito) ja sitten vielä kerran iltaviideltä Muljulassa. Jälkimmäisen paikan pinnoista ehkä herkullisin oli EL:n huomaama käpytikka! Lajit alkoivat kuitenkin olla jo koossa ja pintojen irrottelu alkoi olla jo vaikeaa. Rääkkylästä ei lisää päiväpinnoja tullut yhtään, ja kun väsymätön MK:kin joutui ajamaan koko päivän yksin, alettiin leirissä puhua jo luovuttamisesta. Kaikeksi onneksi päätimme vielä pistäytyä Liperin Härkinlammella jos vaikka jokin yöhuuteliija olisi äänessä jo iltaseitsemän aikaan.

Molemmilla porukoilla laji numero yksi oli naurulokki (Valok. Kari Varonen)

Heti, kun tiimi nousi autosta, kuului lammelta luhtakanan huutosarja, ja päivän 119. laji oli tosiasia. Viimeinen irroitus oli koko päivän piilossa pysynyt tuulihaukka, joka sattui ystävällisesti lentämään partiomme ohi. Tuskinpa tinnu tiesi ohilentonsa tärkeydestä! Vaikka lammella lenteli vielä ilmiselvä suopöllö, jota kritiikin ylläpitämisen takia ei lajilleen määritetty, jäi tulokseksi tasan 120, mitä tulosta pidimme yllättävän hyvänä. Ralli päättyi starttipaikkaan kello 20.15.

Helpoimmaksi puutteeksi jäi jo ennakkoon pahaksi arveltu punatulokku. Pinnarallin ironiaa on, että rallipäivänä näkemättä/kuulematta jääneet kullorastas ja tikli lauleskelivat vakioaikoillaan Pitkärannan tiellä ja Linnunlahdella useanakin päivänä kilvan jälkeen. Kokonaisuutena päivä oli kuitenkin onnistunut, ja mottomme "rallia ei voiteta rareilla vaan mahdollisimman monilla ns. tavallisilla lajeilla" osoittautui järkeväksi, selvisimmehän jaetulle ykköstilalle.

"Ammattilaiset"

Ylisanoja ja itsekehua säästelemättä nk. ammattilaisporukka - Mauri Leivo, Heikki Pönkkä, Hannu Räsänen ja Petri Hottola - oli syntynyt voittamaan. Ammattilaisten tavoitteena oli kisan alkaessa 120 lajin saavuttaminen/ylittäminen ja koko Karjalan mestaruus. Ylivoimaisen monipuolinen, asiaansa perehtynyt, voitontahtoinen ja Pohjois-Karjalan laajimman kenttäkokemuksen omaava ryhmä ei olisi mitenkään voinut tyytyä vähempään kuin voittoon.

Itsevarmuus oli jo ennen rallia sitä luokkaa, että ennakkovalmistelut jäivät lähinnä rallireitin ja karkean aikataulun suunnittelun varaan. Joitakin pesiä tietysti varmistettiin ja sääntöjen porsaanreiät to-
dotettiin. Ainoastaan kilpailu Etelä-Karjalan kärkiryhää vastaan akti-
voi näihin valmisteluihin. "Joensuun mähertäjistä" ei odotettu vas-
tusta edes samalla sataluvulla.

Edellisenä viikonloppuna ammattilaiset kylmäharjoittelivat retkeillen yhdessä Pohjois-Karjalan keskiosissa. Laiska retkeily tuotti yhteensä 93 lajia, joukossa mm. pikkukiljukotka. Rallia edeltävällä viikolla ainoastaan ML pystyi liikkumaan maastossa. PH suoritti sänkypoti-
laana sairastaan kenttäkurssin Mekrijärvellä - HR ja HP olivat töissä. Edeltävänä iltana ryhmä kokoontui klo 22.00 jälkeen Outokumpuun, josta ralli aloitettiin. PH oli edelleen sairas (mm. kuulo poissa toisesta korvasta), mutta enemmän kuin valmis ralliin, olihan kyse pinnoista. Yöhuutelijoiden kuuntelu aloitettiin jo edeltävän vuorokauden puolella eräällä keskikarjalaisella lintukosteikolla. Linnut aktivoitiin ään-
telemään atrapin avulla ja kun vuorokausi vaihtui, ja ralli alkoi, ei atrappeja enää tarvittu (säännöt kieltävät atrappien käytön rallin aikana). Ensimmäisen viiden minuutin lajit olivat: naurulokki, luhtakana, heinätavi, liejukana ja taivaanvuohi. Puolta tuntia myöhemmin ryhmä oli kuullut viisi lajia lisää - joukossa kaksi kaulushaikaraa. Saab liikkui ketterästi ja nopeus oli jatkuvasti alle 150 km/h. Reitti kulki öisen Joensuun halki Kontiolahdelle. Päivän ensimmäiset pöl-
löt - lehtopöllö ja viirupöllö - hoidettiin klo 2.00 jälkeen.

Klo 3:n tienoissa, aamun alkaessa lähestyä lajeja tuli tasaisena virtana. 3.30 saavuimme Pitkärantaan jossa hoidimme 12 lajia puolen tunnin kuluessa, joukossa vaikeahkot riekko, jänkäkurppa ja metsäviklo. Luhtahuitteja ei yllättäen kuulunut yhtäkään. Kuurnan seudun metsät toivat runsaasti uusia lajeja ja klo 5.00 tavoittemme 120 lajia oli jo puolivälissä, lajilistassa oli 61 lajia (noin 5 min/laji). Sitten siirryimme aamuiseen arktikastajiin Joensuun Linnunlahdelle. Mähertäjät olivat jo paikalla, vaikka luulimme heidän olevan vielä nukku-
massa. Ryhmän tunnisti jo kaukaa veltosta yleisolemuksesta ja surnun-
tairetkeilijämäisistä otteista. Toisaalta ulkonäkö voi pettää - kuu-
limme karikukoista vasta jälkikäteen. Arktisempien lajien (meriharaka, pilkkasiipi, mustalintu, kuikka) lisäksi paikalta varmistettiin

reviireillään oleskelevat ampuhaukka ja tikli. Linnunlahden käväisy paransi entisestään ammattilaisten mielialaa - siksi onnettoman tehottomilta mähertäjät näyttivät.

Kuuden jälkeen molemmat ryhmät siirtyivät Noljakkaan. Ammattilaisryhmä hoiti paikalta kuusitiaisen (muualta erittäin vaikea laji) ja totesi ohimennen pohjansirkun. Höytiäisen kanava todettiin antiinsa nähden liiaksi aikaa vieväksi paikaksi. Joensuusta oli päästävä pois ja ainoastaan hempon etsiminen Ukonlahdella antoi enää aiheutta pysähtymiseen. Seuraavaksi suuntasimme Jukajärvelle "nopeusrajoituksia tiukasti noudattaen". Huolto pelasi ja ajomatkan aikana maistuivat runsaat eväät. Paikallinen Jukajärven kymyjoutsen ei kuitenkaan ollut paikalla - pikkukuovi ja laulujoutsen eivät kelvanneet korvaukseksi. Nopeusrajoitusten tiukka noudattaminen kivisillä teillä tuotti vielä vaurioita auton alustalle.

Pyhäselän Koivusillassa koimme päivän merkittävimmän takaiskun helmi-pöllön pesän etsimisen viedessä tunnin odotetun 10 minuutin sijasta. Epäselvää karttaa tutkiessamme saimme kyllä lisättyä listaamme pyyn (100. laji, klo 11.15), mutta koska edellisestä lajista oli kulunut jo tunti, olimme auttamattomasti jäljessä aikataulusta päivän parhaiden stajauksetunten valuessa tyhjiin.

Vierailu nimettömäksi jäävällä suolla puolenpäivän tuntumassa toi odottamattoman bonuksen - soidinlentävän muuttohaukan. Isokäpylintu-parvi ruokaili männikössä (pikkukäpylintuja oli näkynyt jo aiemmin). Sitten paahdoimme täyttä häkää kohti Värtsilää. Matkan ainoa uusi laji oli myöhäinen piekana, jonka kartanlukijana toiminut PH nappasi tuulilasini läpi. Nopea jarrutus ja miehet ulos autosta sen vielä liikkuessa. Putki pystyy asfaltille ja lajin varmistus. Takaisin autoon ja ovet kiinni auton ollessa jo liikkellä. Ohiajaneilla riitti ihmetelemistä.

Sääperinjärven rannalla stajautuminen oli aluksi antoisaa (kanadanhanhi, tundrahamhi, lapinsirkku, mustavaris, nuolihaikka, pikkuvarpunen), mutta pian lajin tulo tyrehtyi tyystin. Suunnattomaksi yllätykseksemme Joensuun mähertäjät tulivat paikalle, luulimme heidän siirtyneen jo lepäämään. Mähertäjät roikkuivat mukanaamme Päätyenlahdelle ja Muljulaan. Muljulaan päätimme molempien suohaukkojen hoiduttua suunnata kohti Kesälahtea. Mähertäjät olivat arvattavasti valumassa kohti Joensuuta.

Bensiini paloi ja kilometrit taittuivat. Kesälahdella olimme jo klo 18.00 maissa ja vartin päästä listaa lisäsivät pesällään oleva palokärki ja fasaani. Alliparvet lauloivat Hummonselällä ja yllättävän vaikeaksi osoittautunut isokoskelo uiskenteli Poroniemessä. Vaikka olim-

Isokoskelo osoittautui yllättävän vaikeaksi lajiksi rallissa (Valok. Kari Varonen)

me kaikki yhtä mieltä siitä, että 24 tuntia on selvästi paras pituus pinnarallille (lyhyempi kisa olisi maitoilua), alkoi kuntomme pettää viimeisten tuntien aikana. Ainoastaan tiukasti nopeusrajoituksia noudattanut kuskimme ML pysyi kohtuullisen skarppina loppuun saakka - olihan hän ratissa. Suuntasimme vielä Kiteelle. Juurikkalammilla huuteli päivän toinen liejukana, mutta huittia ei ollut täälläkään. Näimme viirupöllön, mutta siitäkään ei tullut pinnaa. Tilanteen ollessa 119 lajia, kauan kaivattu lehtokurppa lensi hämyisen peltomaiseman yllä, "orrrt orrrt, pzit pzit", ja 120. laji oli nähty.

Ennako-odotuksemme eivät olleet kätteettomia; voitto tuli Etelä-Karjalasta ja ykköstilalle yllättäen Pohjois-Karjalassa. Täydellisen, vieläkin käsittämättömältä tuntuvan, yllätyksen tuotti mähertäjien tulos joka oli täsmälleen sama kuin omamme - 120 lajia! Tulos ei selity muutten kuin poikkeuksellisella onnella. Jos joukkueet pysyvät samoina, ensi keväänä ei tasapeliä tule!

* HAASTE *

* II kansalliseen pongauskilpailuun (epäviralliseen) *

* Kuusamossa 15-16.6.1985 *

* Kilpailuaika 1 vrk (24 t) *

* Alkamisaika La 15.6. klo 11-16 *

* Rallikokoukset La 15.6. klo 11 (säännöt ja vihjeet) *

* ja su 16.6. klo 17 (tulosten purku) Petäjälammen leirintäalueella. *

* ILMOITTAUTUMINEN *

* 1. Ennakoilmoittautuminen osallistuvista ryhmistä materiaalin varaa- *

* miseksi toivotaan tehtävän kirjallisesti esimerkiksi postikortilla *

* Hannu Hautalalle os. Kiestingintie 12, 93600 Kuusamo (989-11056) tai *

* Heikki Seppäselle os. Ruijantie 1-3 i 30, 93600 Kuusamo (989-3501). *

* 2. Varsinainen ilmoittautuminen ennen kilpailun aloittamista *

* Petäjälammen leirintäalueella la 15.6. joko ennen rallikokousta tai *

* klo 11-16 Irma Hautalalle, jolloin jaetaan säännöt, kuumimmat vih- *

* jeet yms. Tässä yhteydessä on ilmoitettava osallistujien nimet ja *

* osoitteet. *

* OSALLISTUJAT VARAUTUVAT OSALLISTUMAAN SAUNAN KUSTANNUKSIIN. *

* SAUNA VARATAAN. *

* KILPAILUN SÄÄNNÖT VASTANNEVAT AIKA PITKÄLLE KESÄN 1984 SÄÄNTÖJÄ. *

* KATSO AUREOLA 3/34. *

* Haastajat Hannu Hautala, Olli Näyhä, Matti Ryhtä ja Heikki Seppänen *

* MOTTO: "SATA RIKKI JA VOITTO KUUSAMOON." *

→

Petäjälammen Matkailu
SF-93600 KUUSAMO
Tel (9) 89-2364 Tlx 3804

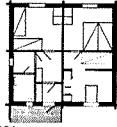
HINNASTO 1984/1985

Hintahenkilö/vrk omin linavoitein.
Veloitus mökin vuodemäärän mukaan.

Aika	2h mökki mukavuuksin	4h mökki mukavuuksin	8h mökki mukavuuksin	2h mökki mukavuuksitta
01.09.—01.12.	50,—	40,—	40,—	—
01.12.—03.12.	130,—	70,—	70,—	—
03.12.—22.12.	75,—	50,—	45,—	—
22.12.—01.01.	100,—	85,—	50,—	—
01.01.—15.02.	50,—	40,—	40,—	—
15.02.—14.03.	100,—	85,—	50,—	—
14.03.—18.03.	130,—	70,—	70,—	—
18.03.—29.03.	100,—	85,—	50,—	—
29.03.—08.04.	130,—	70,—	70,—	—
08.04.—21.06.	100,—	85,—	50,—	50,—
21.06.—01.07.	130,—	70,—	70,—	75,—
01.07.—31.08.	100,—	85,—	50,—	50,—

- Linavatevuokra/oleskelu 15,—
- Aamialinen 15,—
- Lounas tai päivällinen 30,—
- Illepäälä 10,—
- TV tai Videonauhuri/vrk 40,—
- Yleinen sauna/tuntti 10,—
- Perhesauna/tuntti 50,—
- Suksipaketti/vrk 20,—
- Moottonkelkka/tuntti 80,—

Varaukset 08.00—22.00 989-11665 tai 2364
TERVETULOA!

**SA TUN-
NAI SVIERAANA**

PIKKUKORPPIKOTKA (Neophron percnopterus) VÄRTSILÄSSÄ 1980

Matti Raitio

Koskaan ei tiedä, mitä uusi päivä antaa tai ottaa. Tapahtumat vain tulevat kohdalle. Enpä minäkään aavistellut mitään ajaessani töihin Värtsilästä Tohmajärvelle keskiviikkona 28.5.1980. Mieltä mahtoi jonkin verran painaa edessä oleva päivystysvuorokausi terveyskeskuksessa. Päivän mittaan huomasin, että sää oli muuttunut. Toista viikkoa oli ollut tosi kylmää. Nyt lämpömittari nousi jo 18 asteeseen. Tämä teki levottoman olon. Mutta nyt piti haaveet unohtaa. Sälekaihtimet kiinni ja töihin käsiksi. Päivätyö vaihtui päivystykseksi.

Samaan aikaan oli 20 km:n päässä Värtsilän puolella alkanut tapahtua. Outo suuri lintu laskeutui etään talon pihalle ja ilman erityisempiä muodollisuuksia kävi käsiksi seinustalla laatikoissa oleviin teurasjätteisiin. Vierasta kohdeltiin kuitenkin ystävällisesti, kuten Värtsilässä on tapana. Paikalle pyydettiin lisävoimia, koskapa vieras oli ennennäkemättömän omituinen otus.

Päivystys ei ollut tiukka. Olin jo hoitanut iltapäivän potilaat, kun sain soiton vaimoltani. "Täällä Kososen pihassa on ihan outo lintu, pääsetkö mitenkään katsomaan." Paikalla oleva raati oli lievästi hämillään. Linnussa havaittiin selvää petomaisuutta, mutta toiset ehdottivat merimetsoa. Kuvaus teki minuun sen verran vaikutusta, että yritin tosissani järjestää jonkin sijaiseksi. Masentavaa - se ei onnistunut. Pian sain uuden tiedotuksen, että lintu oli hävinnyt aikä siitä näy enää kuin jäljet mullassa. Mutta useita valokuvia oli saatu ikkunan läpi. Mennyttä, ajattelin. Pian tuli kiireellistä työtä, joka tuuletti ajatuksia.

Yöllä ei ollut päivystyskiireitä, ja sain nukkua. Torstaiamu valkeani toivoa täynnä. Viikon ainoa vastaanottopäivä Värtsilässä oli tänään, ja se ilo oli minulla. Oli hellepäivän aamu. Aurinko lämmitti mustaa maata eikä tuuli antanut vilvoitusta. Ajoin toiveikkaana Värtsilään, vein avustajan terveystalolle ja julistin poikkeustilan voimaan. Minulla olikin hieman aikaa ennen ensimmäisen potilaan tuloa. Tämä kymmenminuuttinen oli huipentuma, josta olen aina Luojalle kiittollinen. Ehdin jo hieman rauhoittua kiireestäni. Tuo lämpimän kevät-aamun rauha Sääperillä otti minut. Silloin se lensi lensi jostain näkyville matalalla. Kouraiseva tunne ja epäuskoinen ajatus: onko tämä totta, olenko Suomessa! Siinä se tuli, nuori tummapukuinen pikkukorppikotka! Se laskeutui mullokselle myötävalon puolelle ja joutui kyyristyen väistelemään hyppien ja kuovien kiukkuisia syöksyjä. Sain katsella sitä 100 m:n päästä kirkailla A-kiikareilla erinomaisissa oloissa. Ihailin sitä. Kauneutta sillä oli keskimäärin vähemmän linnuksi, mutta eksoottisuutta ei puuttunut. Maassa se oli orvon näköinen kumarrellessaan hyppien syöksyjen vuoksi, mutta noustuaan siivilleen se oli juhlanan näköinen. Sääperi ei vastannut korppikotkan odoituksia, ja niinpä se kohta etsi pellon yläpuolelta nousevan virtauksen, kohosi korkealle vaivattomasti ja hävisi pohjoiseen. Tämän jälkeen lintua ei Värtsilässä nähty. Aikaisemmin aamulla se oli näyttäytynyt muutamalle etsijälle, ja Jaakko Varonen ehti ottaa muutaman mukavan valokuvan. Kolmen päivän kuluttua eräs mies tapasi pikkukorppikotkan Ilomantsissa.

Pikkukorppikotka on melko pieni kotkaksi ja varsinkin korppikotkaksi. Nuori lintu on kauttaaltaan tummanruskea. Tämä yksilö ei ollut enää aivan nuoruuspuvussa, ja asiantuntijat arvioivatkin sen 2-3 kesää nähneeksi. Hyvin nähtynä pitkä kirkaankeltainen nokka ja samanvärisen kalju kasvoalue paljastivat linnun korppikotkaksi, ja vieläpä lajilleen. Pää, hartiat, selkä ja rinta olivat lämpimän tummanruskeat, rinnan alaosa, kupeet ja vatsa selvästi vaaleamman ruskeankirjavat.

Lennossa siivet olivat päältä yleisväriltään tummanruskeat, siipisulat vaaleammat kuin peitinhöyhenistö, jossa oli myös vaaleampaa höyhentä seassa. Alapuolella siiven peitinhöyhenet olivat yhtä tummat kuin siipisulat. Alla peitinhöyhenissä oli selvemmin vaaleaa muodostaen siiven etureunaan vaalean pitkittäisen kuvion.

Lennossa lintu oli mielenkiintoisen näköinen. Se oli kooltaan noin kalasääsken luokkaa ja muistutti pitkäsiipisenä sitä olemukseltaan hitusen. Pyrstö oli kuitenkin melko pitkä ja erkani siivistä selvästi enemmän kuin pää. Siivet olivat huomattavan pyöreäpäiset ja liitäessään pellon yläpuolella lintu piti niitä selvästi alaspäin kaarella.

Ylhäällä (oik. ja vas.) Värtsilän 2-3 kv pikkukorppikotka. Huomaa lennossa mm. vaaleat, tummareunaiset siipisulat ja vaalea kiilapäinen pyrstö. Istuvalla linnulla huomio kiinnittyy "paljaaseen" naamaan ja pitkähkөөn nokkaan (Valok. Jaakko Varonen). Oikealla vanha pikkukorppikotka lennossa. Lintu on kuvattu Bakussa Neuvostoliitossa huhtikuussa -80. Vanha lintu on helppo tunkea räikeän mustavalkeasta värityksestä (Valok. Veijo Turunen).

Tämä taasen antoi olemukseen jotain haikaramaista. Päältäpäin pyrstö erottui selvästi selkää vaaleampana, ja myös yläperä oli yhtäläillä vaaleanruskehtavanharmaa. Alapuolelta pyrstö oli samanvärinen kuin vatsapuoli. Merkillepantavaa oli vielä pyrstön selvä kiilamaisuus. Pikkukorppikotkan pesimäalueet ulottuvat Välimeren ympäristöstä melko kapeana vyöhykkeenä Intian itäosiin saakka. Pohjoisimmat pesimäalueet ovat Ranskassa, Italiassa ja Neuvostoliiton eteläosissa. Talvehtimisasiin sijaitsevat Keski-Afrikassa päiväntasaajan pohjoispuolella ja toisaalta Etu-Intiassa. Parin viime vuosikymmenen aikana kanta on supistunut lähes kaikkialla.

Hyvänä lentäjänä pikkukorppikotka voi otollisten sääolojen vallitessa ajautua kauaksikin normaalilta elinalueeltaan. Tämä oli neljäs havaittu yksimäinen Suomeen ja ensimmäinen Pohjois-Karjalaan.

TI EDONAN TOJA

TAPPAJATELKKÄ

21.6.1984 olin illalla vakioretkellä Outokummun Vuonoksen tekoallasalueella. Tarkkaillessani kaukoputkella erään altaan suoreunuksella ruokailevia kahlaajia huomasin taustalla vedessä räpistelyä. Vilkaissin uutta kohdetta ja totesin käynnissä olevan "tappelun", joka oli tosin sääliä yksipuolista: telkkänaaras takoi nokalla nyrkin kokoista telkänpoikaa päähän! Muutaman nokaniskun suoritettuaan telkkänaaras ui pois päin telkänpoikasen luota, mutta kääntyi noin 5 metrin päässä takaisin todennäköisesti poikasen räpistelyyn reagoiden, hyökkäsi poikasen luo ja hakkasi taas nokallaan muutaman kerran takarivon-niskan alueelle. Tätä toistui parikymmentä kertaa sillä seurauksella, että lopulta poikanen kellui vedessä selällään räpylät kohti taivasta - hengettömänä! Itselleni oli yllättävää moinen aggressiivisuus telkkäemon taholta. Epäselväksi jäi teon "motiivi". Otaksuttavasti kyse ei ollut emon pyrkimyksestä estää vieraan poikasen tunkeutuminen emon omaan poikueeseen (jollaisessa tilanteessa on telkkäemolla mainittu havaitun jonkinasteista aggressiivisuutta), koska yhtään poikuetta ei näkynyt lähiympäristössä.

Mauri Leivo

"TAPPAJA-ISOKOSKELO"

12.6.1984 olin rengastusreissulla Enon Hirvinimessä Aaro Pölösen kans-
sa. AP kertoi kesämökilleen laittamassaan pöntössä pesineen telkän
monta vuotta. Myös toukokuussa 1984 oli telkkä vierailnut säännölli-
sesti pöntöllä, mutta sitten telkkä hävisi ja pöntöllä alkoi käydä
isokoskelonaaras.

Kiipesin 12.6. pöntölle ja otin pöntössä hautoneen koskelonaaraan
kiinni rengastettavaksi. Yllättäen löytyi pöntöstä kuollut, jo haise-
va telkkänaaras, 9 telkän ja 6 isokoskelon munaa!

16-17.6. viikon loppuna isokoskelonaaras hautoi normaalisti, mutta
seuraavana viikonloppuna emo ei enää ollut paikalla. Syytä siihen,
miksi isokoskelo hylkäsi munat, ei ole tiedossa.

FLV:n mukaan on isokoskelon havaittu pystyvän valtaamaan telkältä
pesäkolon, mutta ilmeisesti aikaisemmin ei ole havaittu kamppailun
pesäkolosta päättyneen telkkänaaraan kuolemaan.

Juha Miettinen

KIRJALLISUUS

v. HAARTIMAN, L., ym. 1963-72: Pohjolan linnut värikuvin. Helsinki.

VARPUSHAUKKA PESÄNSÄ PUOLUSTAJANA

7.7.1984 tarkistin vanhaa varpushaukkareviiriä Pyhäselän Haukilammil-
la. Haukka oli pesinyt 1982-83 kuudessa samassa pesässä ja siksi kii-
pesin toiveikkaana edelleen hyväkuntoiselle pesälle. Tällä kertaa pesä
ei ollut asuttuna. Aloitin etsiä lähiympäristöstä uutta pesää, sillä
varpushaukkahan rakentaa useimmiten vuosittain uuden pesän.

15-20 minuutin etsiskelyn jälkeen löytyi uusi pesä. Tällä kertaa se
oli männyssä 9,5 metrin korkeudessa. Puussa oli lahoja oksia maasta
12 metriin asti ja arvelin varovasti kiipeämällä pääseväni helposti
pesälle. Kun ehdin nousta vasta alaoksille syöksyi varpushaukka yl-
lättäen selkääni. Puoleksi tipahdin yllätyksestä maahan, vedin ano-
rakin hupun päähäni ja kiipesin pesälle. Sinä aikana kun rengastin,
mittasin ja punnitsin 6 isokokkoista poikasta, ehti varpushaukka is-
keä alun toistakymmentä kertaa selkään, päähän ja hartioihin.
Tiedossani ei ole muita havaintoja "lapinpöllömäisen" aggressiivises-
ti pesiään puolustavista varpushaukoista. Tapauksen tekee vielä yl-
lättävämmäksi se, että ko. syöksyilijä oli koiras, sillä naaras puo-
lustaa yleensä aktiivisemmin pesäänsä.

Juha Miettinen

POHOIS-KARJALAN LINNUTTEELLINEN YHDISTYS R.Y.

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 1984

- Hallitus Vuosikokouksessa 26.1.1984 valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi Ari Laaja ja hallituksen muiksi jäseniksi Juha Miettinen (varpuhenejohtaja), Jukka Pusa (sihteeri), Aarja Latja (rahastonhoitaja), Juhani Hyttinen, Petri Hottola, Kimmo Koskela, Jouko Tiussa.
- Jäsenistö Jäseniä yhdistyksessä on 198.
- Kokoukset Yleisiä kokouksia yhdistyksellä oli toimintavuoden aikana 9, joista 2 pidettiin Pariivalolla ja 7 Yliopiston biologian laitoksella. Kokouksissa kuultiin seuraavat esitelmät: Reijo Erola: Pohjois-Karjalan kokaat ennen ja nyt; Matti Siiponen: Patruunun erämaalinnuksista; Ari Laaja: Katsa lauluun; Ari Laaja: Heikki Kekkonen kuvina Säpäperiltä; Kimmo Koskela ja Juha Miettinen: Lintujen määritys. Juha Miettinen: Hakatertomus lintuista; Reijo Erola: Lintuatlas. Hallituksen kokouksia oli 6.
- Siipirikko Yhdistyksen jäsenlehti ilmestyi kuusi kertaa. Lehden toimituskuntaan kuuluivat Mauri Leivo, Veijo Turunen ja Juhani Hyttinen. Lehdistä kak- si oli teemanumeroit: lintulehtipaketit- ja lomakenumerot.
- Näyttelytoiminta Yhdistyksellä oli Karjalan Meseuilla oma osasto, jossa esiteltiin yh- distyksen toimintaa ja lintuharrastusta.
- Höytiäisen kanavan lintuasema 23.8.1984 saatiin Höytiäisen kanavan lintuasemalle lääninhallituksen toimintalupa. Asema ristittiin vuoden aikana ja se sai nimekseen Höyläs. Asemalle hankittiin taukokuva tukikohdaksi. Kokeiluluvon toiset rengastukset asemalla aloitettiin jo heinäkuun lopulla. Syksyllä ase- malla aloitettiin talvilintuokanta.
- Aluearvitehtikomitea Komiteassa toimivat Reijo Erola (puheenjohtaja), Mauri Leivo (sihtee- ri) ja Petri Hottola. Komitea kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Se käsittelee 134 ilmoitusta, joista 144 hyväksyttiin.
- Talous Talous oli edelleen hyvä. Joensuun kaupunki avusti 2500 markalla ja Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Karjalan Rahasto myönsi 5000 markan stipendin. Rahaa hankittiin myymällä tarroja, hihamerkkejä, linnun- pönttöjä, kirjoja ja Pekka Helon postikortteja.
- Rekset 20.5.1984 järjestettiin yleisöretki Outokumpuun ja Polvijärvelle.
- Kansainvälinen toiminta Yhdistyksen vieraina kävi sveitsiläisiä ja länsisaksalaisia lintuhar- rastajia.
- Koulutus Vapaopistolla järjestettiin lintuharrastuskurssi.
- Kansainväliset Yhdistyksen vieraina kävi sveitsiläisiä ja länsisaksalaisia lintuhar- rastajia.
- Luonnonsuojelu Pitkärannan rauhoitusalueen kytit uusittiin.

POHOIS-KARJALAN LINNUTTEELLINEN YHDISTYS R.Y.

TOIMINTASUUNNI TELMA VUODELLE 1985

- Toiminta jatkuu pääosin entiseen malliin.
- Kokoukset ja rekset Kokoukset järjestetään kuun viimeisenä keskiviikkona, paitsi kesä- heinä-, elo- ja joulukuussa. Maaliskuun jomain viikonloppuna järjes- tetään petokokous Harillassa. Yleisöretki järjestetään keväällä.
 - Julkaisutoiminta Siipirikko julkaistaan viisi kertaa kuukauden aikana. Maakunta- lehtiin tiedotetaan kevätauosta, vaelluslumuista ja Lyl:n (Linnu- tieteilijöiden yhdistysten liitto) tiedotteista.
 - Lintuasema Tavotteena on saada lintuasema toimimaan tehokkaasti ympäri vuoden.
 - Koulutus ja näyttelyt Järjestetään vapaopistolla lintuharrastus- ja linnunlaulukursit. Osallistutaan Liiksan erämaasulle ja Joensuussa meatalousnäyttelyyn.
 - Havainnointi Yhteishavainnointi järjestetään keväällä ja syksyllä. Osallistutaan Lyl-projekteihin.

POHOIS-KARJALAN LINNUTTEELLINEN YHDISTYS R.Y.

TALOUSARVIO VUODELLE 1985

TUOTOIT	
Jäsenmaksut	4500 mk
Kortti- ja tarrauynti	1500 "
Pönttömyynti	500 "
Muu myynti	2000 "
Avustukset	3000 "
	<hr/>
	11500 mk

KULUT	
Kokoukset, rekset	1000 mk
Siipirikko, tiedottaminen	500 "
Postimaksut	1500 "
Lintuasema	2000 "
Muut kulut	1000 "
	<hr/>
	11500 mk

S I I P I R I K K O Vol. 11 1984

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Sisällys

Alanen Markku, Tiussa Jouko ja Kapanen Matti: Satunnaisvieraana: Arotasku Kontiolahdessa	131
Kapanen Matti: Satunnaisvieraana: - Arokahlaajapääsäsky (Glareola nordmanni) tavattu Kontiolahdessa	62
Kapanen Matti ja Liimatta Paavo: Satunnaisvieraana: - Pikkukiljukotka Rääkkylässä -79	99
Laitinen Risto, Leivo Mauri ja Pursiainen Jouni: Kevätmuuton kulku 1983 Pohjois-Karjalassa	35
Lehtoranta Hannu ja Leivo Mauri: Havaintojen keruu uudistuu	3
Lehtoranta Hannu: Yhtenäiskoordinaattien määrittäminen	27
Lehtoranta Hannu: Päiväpetolinnot 1983 Pohjois-Karjalassa	87
Lehtoranta Hannu: Pöllöt 1983 Pohjois-Karjalassa	91
Leivo Mauri: Satunnaisvieraana: - Avosetti (Recurvirostra avosetta) Outokummussa keväällä 1979	25
Leivo Mauri: Suositus kenttähavaintojen merkitsemiseksi	58
Leivo Mauri, Määttä Arto, Pursiainen Jouni ja Räsänen Hannu: Syysmuuton kulku 1983 Pohjois-Karjalassa	67
Leivo Mauri: Rariteetit 1983 Pohjois-Karjalassa	122
Leivo Mauri: Satunnaisvieraana: - Pikkukiljukotka (Aquila pomarina) Outokummussa toukokuussa 1980	101
Miettinen Juha: Kesähavainnot 1981-83	82
Nuutinen Keijo: Avosetti - toinen kerta Pohjois-Karjalassa	26
Puustinen Olli: Pikkukiljukotka Ilomantsissa 1982	102
Räsänen Hannu: Kaksnollakolme	18
Räsänen Hannu: Outokummun Sysmäjärven pesimälinnusto	51
Tiussa Jouko: Talvilinnut 1982/83 Pohjois-Karjalassa	7
Tiussa Jouko: Talvilinnut 1983/84 Pohjois-Karjalassa	107
Varonen Kari: Yölaulajat 1983 Pohjois-Karjalassa	97
Sekalaisia	
Vol. 10 1983	31
Ilmoitus	32
Ilmoituksia ja vetoamus helmipöllörengastajille	64
Ilmoituksia	104
Tiedonantoja	134
Ilmoituksia	136

XX
 x PKLTY:n vuoden 1985 kokoukset kunkin kuukauden viimeisenä x
 x keskiviikkona, 24.4., 29.5., 25.9., 30.10. ja 27.11. alkaen x
 x klo 18.00 Biologian laitoksella Yliopistokatu 7. x
 XXX